

CYFARFOD	Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd
DYDDIAD	17 Chwefror 2012
TEITL	Datblygu'r weledigaeth, yr amcanion strategol a'r opsiynau ar gyfer twf tai a dosbarthiad
PWRPAS	Hysbysu'r Pwyllgor ynghylch rhan o'r Cam Cyfranogi Cyn Adneuo Cyflwyno atodlen ddiwygiedig o faterion allweddol, gweledigaeth ac amcanion strategol Cyflwyno opsiynau diwygiedig ar gyfer twf tai a dosbarthiad gofodol
ARGYMHELLIAD	Cadarnhau'r atodlen ddiwygiedig o faterion allweddol, gweledigaeth ac opsiynau strategol (gweler yn Atodiad 2) Cadarnhau'r opsiwn twf tai diwygiedig a welir ym mharagraff 8.18 Cadarnhau'r opsiwn dosbarthiad gofodol diwygiedig a welir ym mharagraff 8.22
AWDUR	Rheolwr Cynllunio (Polisi), Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd Gwynedd a Mon

I Rhagarweiniad

- 1.1 O dan y Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol (2004), mae'n ofynnol i bob Awdurdod Cynllunio Lleol gynhyrchu Cynllun Datblygu Lleol. Mae gwaith bellach wedi dechrau ar Gyd-Gynllun Datblygu Lleol Môn a Gwynedd (y CDLI ar y Cyd), yn unol â'r Cytundeb Darparu a gytunwyd arno rhwng y ddau Gyngor a Llywodraeth Cymru ar 25 Tachwedd 2011.
- 1.2 Ar hyn o bryd mae'r CDLI ar y Cyd yn y Cam 'Cyfranogi Cyn Adneuo', lle mae'r pwyslais ar 'drafodaethau ffurfiol' er mwyn cael consensws ac i geisio cynnwys y gymuned mewn materion strategol. Mae'r tabl yn Atodiad 1 yr adroddiad hwn yn nodi'r amserlen a gytunwyd arni ar gyfer dilyn y camau statudol yn y broses o baratoi'r CDLI ar y Cyd. Yn y camau cychwynnol hyn o baratoi'r CDLI ar y Cyd, mae'n ofynnol dilyn trywydd o'r Materion at y Weledigaeth at yr Amcanion at yr Opsiynau Strategol at y Strategaeth Ddewisol, gan ystyried:
- Y materion gofodol a chynaliadwyedd sy'n wynebu ardal y CDLI ar y Cyd.
 - Gweledigaeth y gymuned ar gyfer dyfodol gofodol ardal y CDLI ar y Cyd.
 - Amcanion cynllunio defnydd tir i helpu i wireddu'r weledigaeth hon.
 - Opsiynau strategol ar gyfer cyflawni'r amcanion hyn – maint a dosbarthiad gofodol datblygiadau newydd.

- 1.3 Mae'r gwaith yma'n ffurfio'r camau cychwynnol a fydd yn bwydo i sgop a chynnwys yr Hoff Strategaeth. Prif amcan yr ymgysylltiad buan yma oedd adnabod os ellir dod i gonsensws bras am elfennau a fydd yn bwydo i'r Strategaeth trefynol. Bydd y Cynghorau yna'n llunio'r ddogfen CDLI ar y Cyd Cyn Adneuo. Bydd yn cynnwys adrannau ar faterion allweddol, gweledigaeth ac amcanion y cynllun, yr opsiynau strategol, y polisiau allweddol ynghyd â chynigion ar gyfer lefel gyffredinol y twf a'r prif feysydd newid a gwarchodaeth ar gyfer ardal y CDLI ar y Cyd. Bydd hefyd yn nodi'r safleoedd strategol fydd yn cyfrannu at ddarparu'r strategaeth. Bydd yn ddogfen strategol ac, felly, ni fydd yn cynnwys polisiau manwl na chynigion safle-benodol heb fod yn strategol. Mae Rhan 10 i'r adroddiad yn son am y tasgau sydd angen eu cymryd lunio'r Dogfennau Cyn-Adneuo. Bydd y Pwyllgor yn nodi mai'r nod yw bod mewn sefyllfa i gyrraedd y cam ymgynghori Cyn Adneuo cyn mis Medi 2012.
- 1.4 Caiff oblygiadau strategol defnydd tir rhaglenni fel Fframwaith Ynys Ynni Mon a Rhaglen Adfywio ac Economi (Gwynedd) eu trafod cyn cyhoeddiad y Dogfennau Cyn-Adneuo.
- 1.5 Mae gweddill yr adroddiad hwn yn disgrifio'r ddogfen ymgysylltu ddrafft sy'n sail ar gyfer rôl y gymuned a rhanddeiliaid, a'r broses a ddilynwyd i godi ymwybyddiaeth ac i ennyn diddordeb unigolion a grwpiau. Pwrpas y cam ymgysylltu hwn oedd goleuo cam Materion / Gweledigaeth / Amcanion ac Opsiynau proses y CDLI ar y Cyd. Ar ôl ystyried yr ymateb yn ystod y cam ymgysylltu, gan gynnwys yr Arfarniad Cynaliadwyedd, mae'r adroddiad hefyd yn gosod allan atodlen ddiwygiedig o faterion, gweledigaeth ac amcanion cyn nodi lefel gymeradwy o dwf tai a dosbarthiad gofodol ar gyfer unrhyw ddatblygiadau.

2 Dogfen ymgysylltu ddrafft

- 2.1 Ar 7 Hydref 2011, cymeradwyodd Banel y CDLI ar y Cyd 'ddogfen ymgysylltu ddrafft' a fyddai ar gael i gymunedau a rhanddeiliaid eraill. Pwrpas y ddogfen hon oedd:
- Cynorthwyo a goleuo'r broses ymgysylltu a chyfranogi fel a ddisgrifir yng Nghytundeb Darparu'r CDLI ar y Cyd.
 - Gweithredu a chydymffurfio â'r rhan berthnasol o'r Strategaeth Cynnwys Cymunedau, sy'n rhan o'r Cytundeb Darparu;
 - Cyd-grynhoi'r gwaith sydd eisoes wedi'i wneud o ran nodi materion allweddol, gweledigaeth ac amcanion strategol y CDLI ar y Cyd
 - Goleuo'r gwaith o baratoi Strategaeth Ddewisol y CDLI ar y Cyd a'r camau dilynol o baratoi'r cynllun
 - Llunio rhan gychwynnol o'r trywydd tystiolaeth sydd i'w gyflwyno i'w archwilio'n annibynnol
- 2.2 Roedd y ddogfen yn cynnwys holiadur byr i helpu gyda'r broses ymgysylltu. Gofynnodd yr holiadur i gymunedau a rhanddeiliaid eraill gadarnhau beth, yn

eu barn nhw, oedd y prif faterion neu broblemau cynllunio defnydd tir oedd yn wynebu ardal y CDLI ar y Cyd ac y dylai geisio cynnig atebion iddynt a sut ddylai'r ardal edrych erbyn 2026, ynghyd â'u barn am amcanion strategol posibl ac opsiynau i fynd i'r afael â thwf a dosbarthiad tai yn yr ardal.

2.3 Rhannwyd y ddogfen ymgysylltu lawn yn 5 rhan:

- (i) y prif ystyriaethau gofodol – gan roi amlinelliad o'r cyfleoedd a'r sialensau sy'n wynebu'r ardal
- (ii) nodi'r materion cynllunio defnydd tir mwyaf sydd yn wynebu ardal y CDLI ar y Cyd
- (iii) nodi Gweledigaeth bosibl ar gyfer y CDLI ar y Cyd
- (iv) nodi amcanion strategol posibl
- (v) trafod a nodi'r opsiynau o ran twf tai a dosbarthiad

3 Y broses ymgysylltu

- 3.1 Yn dilyn cyhoeddi'r ddogfen ymgysylltu ddrafft, hysbyswyd yr holl rai oedd ar y gronfa ddata ymgynghori ar gyfer y CDLI ar y Cyd – yr holl ymgynghoreion statudol, cyffredinol ac eraill, ynghyd ag asiantau, penseiri ac unigolion preifat a ddywedodd hyd yma eu bod am inni eu diweddarau ynghylch y broses, gan gynnwys pawb a gyflwynodd ymgeisydd safleoedd ar gyfer y Cynllun. Derbyniodd bob Cyngor Dinas / Cymunedol / Tref lythyr a chopi o grynoded o'r ddogfen ymgysylltu. Hysbyswyd Penaethiaid Gwasanaeth a phob un o Gynghorwyr y ddau Gyngor o gyhoeddiad y ddogfen a chawsant gopi electronig (neu gopi papur lle oedd angen un) ohoni. Cafodd gopïau o'r ddogfen ymgynghori ddrafft lawn eu doddi mewn llyfrgelloedd cyhoeddus lleol ac ar wefannau'r ddau Gyngor.
- 3.2 Bu'r cyfnod ymgysylltu'n rhedeg o'r 8 Tachwedd 2011 tan 27 Ionawr 2012. Daeth cyfanswm o 70 o ymatebion i'r ymarfer ymgynghori i law. Er bod hyn yn nifer siomedig o ymatebion, mae'r ymatebwyr yn cynnwys Cynghorau Dinas / Cymunedol / Tref, Cyngor Cefn Gwlad Cymru, Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru, y Comisiwn Coedwigaeth, Dwr Cymru, Ymgyrch Diogelu Cymru Wledig, y Grid Cenedlaethol, Cynghorwyr, cwmnïau lleol ac aelodau unigol o'r cyhoedd. Rhoddir trosolwg ar y sylwadau a dderbyniwyd dros gyfnod yr ymgysylltu cyhoeddus yn Atodiad 2.
- 3.3 Bu'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd yn trefnu neu'n mynychu cyfarfodydd o grwpiau o randdeiliaid, gan gynnwys Grwp Rhanddeiliaid Allweddol y CDLI ar y Cyd, Grwp Tai, y Tasglu Arfarnu Cynaliadwyedd a Seminarau ar gyfer Aelodau Môn a Gwynedd. Cafodd nodiadau pob cyfarfod / seminar eu rhoi at ei gilydd ac atgynhyrchir y rhain yn Atodiad 2.
- 3.4 Dylid hefyd nodi bod y CDLI ar y Cyd wedi derbyn cyhoeddusrwydd ar draws y cyfryngau'n gyffredinol.

4 Nodi'r materion cynllunio defnydd tir mwyaf sy'n wynebu ardal y CDLL ar y Cyd

4.1 Y cam cyntaf yn y broses o lunio'r cynllun yw datblygu dealltwriaeth glir o'r amodau cyn bod y cynllun yn ei le. Mae hyn yn golygu y gellir nodi cyfres o faterion sy'n wynebu'r ardal fel y gall y CDLL ar y Cyd gynnig atebion iddynt. Mae adolygu amodau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd yr ardal yn bwysig fel cam cyntaf oherwydd bod hyn yn goleuo'r data cychwynnol ac yn helpu i nodi'r materion hyn. Cafodd y gyfres o faterion sy'n wynebu'r ardal, a oedd wedi eu cynnwys yn y ddogfen ymgysylltu, eu nodi yn dilyn:

- i. adolygu'r dystiolaeth ystadegol gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol gychwynnol oedd ar gael mewn amrywiol ddogfennau a oedd wedi eu paratoi gan y ddau Gyngor a'u partneriaid;
- ii. paratoi Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol (AC/AAS) a'r ymgynghori yn ei gylch wedyn
- iii. adolygu cynlluniau, polisiau a strategaethau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol

4.2 Mae adran 'prif ystyriaethau gofodol' y ddogfen ymgynghori yn rhoi trosolwg eang ar yr uchod. Fel a welir uchod, roedd Adroddiad Cwmpasu'r AC/AAS yn goleuo'r gwaith o nodi beth oedd prif faterion y CDLL ar y Cyd. Mae hefyd wedi bod yn gyfle i ddatblygu amcanion yr AC/AAS. Felly, mae'r AC/AAS wedi bod yn rhan annatod o'r broses o lunio'r cynllun o'r cychwyn cyntaf. Mae mwy o wybodaeth am broses yr AC/AAS yn adran 5 yr adroddiad hwn.

4.3 Derbyniwyd sylwadau dros gyfnod yr ymgysylltu gyda'r cyhoedd ynghylch lefel y manylder yn yr adran arbennig yma o'r ddogfen. Bydd rhai materion a godwyd yn derbyn sylw mwy manwl mewn papurau pwnc sydd eisoes neu a fydd yn cael eu paratoi. Bydd y ddogfen ymgysylltu ddrafft hefyd yn cael ei hadolygu a'i chyhoeddi fel papur pwnc i ddangos y broses sydd wedi'i dilyn i ddatblygu'r materion, y weledigaeth, yr amcanion a'r opsiynau. Ystyrir bod y diwygiadau arfaethedig sydd angen eu gwneud i ddiweddarau'r ddogfen ac i ymateb i'r sylwadau yn eithaf mân ac, ar hyn o bryd, nad oes angen gwneud diwygiadau mawr i'r negeseuon yn y ddogfen.

4.4 Ystyrir bod cyhoeddi'r papur trafod ar ddechrau'r cam cyn adneuo, a chyn ymgysylltu â chymunedau a rhanddeiliaid eraill, yn cadarnhau nad ydym yn dechrau gyda 'thudalen wag o bapur'. Sicrhawyd bod materion mwy ardal-benodol, fwy neu lai, yn berthnasol i gynllunio defnydd tir, tra'n golygu bod dealltwriaeth o'r polisiau / strategaethau cenedlaethol / rhanbarthol yn rhan o'r broses o lunio'r cynllun o'r cychwyn (e.e. diweddariad ar Gynllun Gofodol Cymru 2008 – profion cadernid C1 – C4)

4.5 Fel a nodir ym mharagraffau 3.2 a 3.3 uchod, mae Atodiad 2 i'r adroddiad hwn yn rhoi trosolwg ar y sylwadau a dderbyniwyd yn ystod cyfarfodydd, seminarau a thrwy sylwadau ysgrifenedig. Bydd y Pwyllgor yn nodi y cafodd materion ychwanegol eu cynnig yn ogystal a newidiadau i eiriad materion a gafodd eu hadnabod yn y Ddogfen Ymgysylltu Drafft. Gofynwyd i randdeiliaid

i nodi pa faterion oedd yn eu tyb nhw fwyaf pwysig yn yr ardal. Dyma'r 5 prif fater a gafodd eu hadnabod gan y rhanddalwyr ddaru gwblhau'r holiadur:

1af – diffyg tai yn nhermau math, maint a phris i bobl leol

2il – colli trigolion ifanc economaidd weithredol

3ydd – dirywiad ym mywiogrwydd a hyfwedd canol trefi fel llefydd sy'n cynnig cyfleon o ran manwerthu, hamdden, cyflogaeth a chartrefi

4ydd – darparu ar gyfer ymwelwyr i'r ardal mewn dull cynaliadwy a hyrwyddo treftadaeth a diwylliant yr ardal ar yr un pryd

Cyfartal 5ed – llai o drigolion yn dweud eu bod nhw'n gallu siarad Cymraeg a llai o ardaloedd lle mae mwy na 70% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg

Cyfartal 5ed – Diffyg gwasanaethau lleol mewn cymunedau gwledig a phwysau ar wasanaethau lleol, llefyd agored a chyfleusterau mewn ardaloedd eraill

Cyfartal 5ed – Pryderon o ran hygyrchedd gwasanaethau a chyfleusterau, yn arbennig mewn ardaloedd gwledig oherwydd diffyg dewis mewn dulliau teithio

Cyfartal 5ed – Angen i warchod, cryfhau a hyrwyddo bioamrywiaeth, cysylltiadau ecolegol a mwynderau gweledol

- 4.6 Mae'r atodlen ddiwygiedig o Faterion Allweddol sy'n ymddangos yn Atodiad 3 yr adroddiad hwn wedi eu cynhyrchu yn sgîl ystyried yr ymatebion a dderbyniwyd i'r ddogfen ymgynghori ddrafft.

5 Arfarniad Cynaliadwyedd

- 5.1 Rhaid i'r Cynghorau gyflawni Arfarniad Cynaliadwyedd, yn cynnwys gofynion Asesiad Amgylcheddol Strategol, ar y CDLI ar y Cyd. Nod yr AC yw sicrhau bod effeithiau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd cynlluniau a pholisïau yn cael eu hasesu fel rhan o'r broses o baratoi'r cynllun. Un o brif elfennau'r AC yw profi'r cynlluniau a'r polisïau cynllunio yn erbyn amcanion yr AC er mwyn canfod unrhyw effeithiau da tebygol a phenderfynu hefyd a allai unrhyw effeithiau negyddol godi. Mae'r AC ar gyfer y CDLI ar y Cyd yn cael ei ddatblygu ar yr un pryd i sicrhau y caiff ei oleuo drwy gydol ei gynhyrchu fel bod datblygu cynaliadwy yn rhan annatod ohono. Yn unol â'r Cytundeb Darparu, sefydlwyd Tasglu AC i gynorthwyo gyda'r broses a phenodwyd cwmni ymgynghori allanol i weithredu fel 'ffrind beirniadol' ac i ychwanegu at yr adnoddau ar gyfer cyflawni'r AC. Bydd holl adroddiadau'r AC yn cael eu cyhoeddi ochr yn ochr â dogfennau'r CDLI ar y Cyd ac ar gael i ymgynghori gyda'r cyhoedd arnynt.
- 5.2 Yng ngham y Weledigaeth, Amcanion ac Opsiynau, asisir pob elfen gan y Tasglu AC o ran cydbwysedd cyffredinol yr effeithiau yn erbyn cyfres gytûn o amcanion Arfarnu Cynaliadwyedd. Amlinellir y fethodoleg hon yn Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd, tra cafodd ei datblygu a'i diwygio drwy ymgynghori yn ystod Cam A y broses AC/AAS. Mae Adroddiad Cwmpasu'r AC yn disgrifio'r amrywiol gamau ym mhroses yr AC/AAS. Mae'r opsiynau strategol ar gyfer twf a dosbarthiad gofodol tai hefyd wedi eu datblygu, eu hasesu a'u diwygio yn erbyn yr amcanion Cynaliadwyedd fel rhan o Gam B y broses Asesu AC/AAS. Ceir crynodeb o'r broses asesu hyd yma yn Atodiad 4 i'r adroddiad yma.

6 Trafod a nodi Gweledigaeth y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd

- 6.1 Mae datblygu Gweledigaeth gytûn ar ddechrau'r broses o baratoi'r CDLI ar y Cyd yn bwysig oherwydd ei bod yn rhoi cyfeiriad strategol cyffredinol i'r camau dilynol o lunio'r cynllun. Dylai Gweledigaeth y CDLI ar y Cyd gyfathrebu sut fath o le mae ardal y Cynllun yn dyheu am fod a dylai hefyd gysylltu i faterion unigryw allweddol yr ardal sy'n berthnasol i'r cynllun. Bydd ganddi gysylltiadau cryf â materion allweddol y cynllun a'r amcanion strategol a fydd gobeithio'n cynnig atebion i'r materion hyn. Rhaid i'r weledigaeth ar gyfer y CDLI ar y Cyd gael ei goleuo'n uniongyrchol gan gynllun / strategaeth gymunedol yr ardal oherwydd dyma'r strategaethau drosfwaol berthnasol ar gyfer Gwynedd a Môn.
- 6.2 Mae'r Cynllun / Strategaeth Gymunedol yn cyfathrebu sut fath o le y mae Môn a Gwynedd am fod. Ym Môn, mae blaenoriaethau Cyngor Sir Ynys Môn fel a nodir yng Nghynllun Busnes Corfforaethol drafft ymgynghorol yr Awdurdod am 2012/15, wedi eu cydgysylltu a'u cysoni â'r tair thema traws-ynys a nodir yn y Cynllun Cymunedol diwygiedig newydd. Yng Ngwynedd, mae 5 thema strategol / pilerog y Strategaeth Gymunedol yn ganolog i Gynllun Corfforaethol 3 Blynedd 2011/14 yr Awdurdod, sy'n gosod allan gweledigaeth ac amcanion pob un o'r 6 Bwrdd Rhaglen.

Themâu Cynllun Cymunedol Ynys Môn (drafft ymgynghori)

- Pobl – cefnogi pobl a chymunedau i wella eu bywydau
- Lle – gwarchod a gwella'r amgylchedd naturiol ac adeiledig
- Swyddi – gwneud y gorau o bob cyfle gwaith drwy ddarparu addysg a sgiliau o ansawdd uchel

Blaenoriaethau Cyngor Sir Ynys Môn (drafft ymgynghori)

- Mae gan Ynys Môn economi wledig ffyniannus a llewyrchus
- Mae pobl Ynys Môn yn cyflawni eu potensial
- Mae pobl Ynys Môn yn iach a diogel
- Mae pobl Ynys Môn yn mwynhau, yn gwarchod ac yn gwella eu hamgylchedd adeiledig a naturiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol
- Mae pobl Ynys Môn yn ymfalchio yn eu Cyngor

Strategaeth Gymunedol Gwynedd

- Ardal gydag economi ffyniannus
- Ardal gydag Amgylchedd Cynaliadwy
- Ardal lle mae plant a phobl ifanc yn llwyddo
- Lle cyffrous i fyw ynddo, gyda chymunedau llawn bywyd
- Iechyd da a'r gofal gorau posibl yn y gymuned

Blaenoriaethau Cyngor Gwynedd

Gweler y weledigaeth a'r amcanion y mae pob Bwrdd Rhaglen am eu cyflawni yn http://www.gwynedd.gov.uk/gwy_doc.asp?cat=7066&doc=26759&Language=2

- 6.3 Defnyddiwyd y themâu / canlyniadau yn y Cynllun / Strategaeth Gymunedol ac yn y Cynlluniau Corfforaethol i ddarparu fframwaith ar gyfer y Weledigaeth. Mae'n dilyn os am ddarparu unrhyw Gynllun (a'r amcanion ynddynt) bod angen eu cysylltu i'r cynlluniau corfforaethol allweddol oherwydd mae'r Cynlluniau'n cynnwys dangosyddion perfformiad ac mae'r rheini'n goleuo blaenoriaethau cyllideb y Cynghorau.
- 6.4 Fe wnaeth 82% o'r rhai ddaru wneud sylw ysgrifenedig am y Weledigaeth ddrafft gymeradwyo'i eiriad. Ar ôl cymhwyso amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd ac ystyried y sylwadau a dderbyniwyd o ymgysylltu gyda'r cyhoedd (caiff ei grynhoi yn Atodiad 2), mae'r Weledigaeth ddiwygiedig wedi ei gosod allan yn Atodiad 3.

7 Trafod a nodi'r Amcanion Strategol (AS)

- 7.1 Yn ogystal â datblygu gweledigaeth ar gyfer y CDLI ar y Cyd, mae hefyd yn bwysig bod Amcanion Strategol yn cael eu datblygu'n ddigon buan (yn ddelfrydol ar yr un pryd â'r weledigaeth). Camau yw'r Amcanion Strategol sydd angen eu gweithredu i gyflawni'r Weledigaeth ac i gynnig atebion i'r Materion Allweddol. Yn fras, bwriadau y bydd y polisiau a'r cynigion mwy manwl yn y CDLI ar y Cyd yn darparu ar eu cyfer maes o law. Mae'r amcanion strategol yn rhoi arweiniad i ddisgrifio beth mae'r cynllun yn ceisio ei gyflawni.
- 7.2 Ar ôl cymhwyso amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd ac ystyried y sylwadau a dderbyniwyd o ymgysylltu gyda'r cyhoedd (caiff eu crynhoi yn Atodiad 2), mae cyfres ddiwygiedig o Amcanion Strategol wedi eu gosod allan yn Atodiad 3 i'r adroddiad yma.

8 Trafod a datblygu opsiynau strategol ar gyfer twf a dosbarthiad gofodol tai

- 8.1 Mae'r Ddogfen Ymgysylltu Ddrafft yn nodi'r opsiynau posibl o ran y lefel gyffredinol o dwf tai y bydd ei hangen ar ardal y CDLI ar y Cyd yn ogystal â'r opsiynau posibl ar gyfer dosbarthiad gofodol unrhyw ddatblygu. Y nod oedd ceisio sbarduno trafodaeth. Roedd y ffocws ar dai rwan oherwydd ei fod yn ddenfydd tir arwyddocaol ac yn un sensitif yn lleol. Mae'r angen am dir cyflogaeth fel arall yn llai rhagfynegadwy ac mae'n cael ei ddylanwadu gan ffactorau sydd du draw i reolaeth awdurdodau cynllunio lleol.

OPSIYNAU TWF

- 8.2 Newid economaidd a'r newid mewn aelwydydd a thwf tai. Mae effaith y dirwasgiad economaidd presennol, yn enwedig ei effaith ar y farchnad dai leol, wedi ei nodi yn y ddogfen Ymgysylltu Ddrafft i fod yn un o'r prif ffactorau dros achosi newid. Ffactor pwysig i'w ystyried yw'r newid mewn aelwydydd ac yn lefel y boblogaeth. Wrth gwrs, byddai newid economaidd yn cael effaith ar anghenion tai a'r seilwaith cysylltiedig o wasanaethau cymunedol, trafnidiaeth ac yn y blaen. Ond er hynny, byddai ardal gyda tua'r un nifer o swyddi â heddiw angen mwy o gartrefi a gwasanaethau, oherwydd y newidiadau eraill mewn cymdeithas, fel bod aelwydydd ar gyfartaledd yn mynd yn llai, a disgwyliau uwch pobl ynghylch y math o gartrefi a'u lleoliad. Disgwylir i dwf aelwydydd a phoblogaeth ddigwydd i ryw raddau beth bynnag yw'r senario economaidd / cyflogaeth. Daw llawer o'r angen cynyddol hwn o ganlyniad i newidiadau demograffig: hynny yw, newid yn nodweddion y boblogaeth. Yn benodol, mae pobl yn byw'n hirach ac yn byw ar eu pen eu hunain ac yn hirach.
- 8.3 Yn ôl y rhagamcanion poblogaeth diweddaraf gan Lywodraeth Cymru (2008), gallai'r boblogaeth dyfu o 4.1% dros gyfnod y Cynllun yn ardal y Cynllun. O fewn hynny, byddai'r ddau grwp hynaf (dros 65 oed) yn tyfu o fwy na 28%, tra byddai'r nifer yn y grwpiau canol oed (45 -64) yn gostwng o tua 9%. Os cyfunwn hyn â'r newidiadau yn ffordd o fyw pobl, mae'n awgrymu – fel gyda gweddill y wlad – bod maint cyfartalog ein haelwydydd efallai'n mynd yn llai: Yn achos ardal y CDLI ar y Cyd, o tua 2.2 o bobl ar bob aelwyd i 2.03 dros y degawd nesaf, ac efallai'n llai fyth ar ôl hynny. Felly, mae'n debyg y bydd llawer o'r angen ychwanegol am dai yn digwydd sut bynnag fydd yr economi'n perfformio.
- 8.4 Edrychwyd ar nifer o senarios economaidd fel rhan o Astudiaeth Marchnad Lafur Gogledd Orllewin Cymru (2011) ac Adolygiad o Dir ar gyfer Cyflogaeth Gwynedd a Môn (2011) a chan Gyngor Sir Ynys Môn / Fframwaith Ynys Ynni (2011). Mae'r senarios economaidd yn rhagweld cynnydd net o rhwng 2,100 a 3,400 o swyddi ychwanegol erbyn 2025. Mae'r nifer uchaf yn rhagweld 'senario euraid' y bydd Wylfa B'n cael ei datblygu ac wrth i'r manteision mwyaf posibl ddeillio o strategaethau a rhaglenni eraill y Fframwaith Ynys Ynni. Mae Tabl I isod yn crynhoi'r ystod o newidiadau cyflogaeth sydd ymhlyg ym mhob senario cyflogaeth ar gyfer (awdurdod unedol) Môn a Gwynedd:

Senario	Newid mewn cyflogaeth 2009-25
Achos cychwynnol Senario 1 (Wylfa 2 & dadgomisiynu 2010-24)	- 800
Senario 2 (Adweithydd newydd & chanlyniadau Ynys Ynni rhannol 2009-25)	2100
Senario 3 (Adweithydd newydd & manteision EZ 2009-25)	2,700

Senario 4 (dirwasgiad dwbl, twf gweithgynhyrchu cryf)	3,400
---	-------

Tabl I: senario twf cyflogaeth

8.5 Ar sail y ffactorau canlynol, tybiwyd ei bod yn rhesymol ystyried opsiynau twf tai yn hytrach na thwf aelwydydd o ganlyniad i'r 'ffactor gwaith':

- Byddai angen tai ychwanegol oherwydd y newidiadau demograffig ac yng nghyfansoddiad aelwydydd sut bynnag y mae'r economi'n perfformio
- Rôl bosibl adeiladu tai i adfywio ardaloedd
- Gofyniad statudol i gadw cyflenwad 5 mlynedd o dir i godi tai arno;
- Gofyniad o dan Bolisi Cynllunio Cymru y dylai'r rhagamcanion poblogaeth ac aelwydydd diweddaraf a gynhyrchwyd gan Lywodraeth Cymru fod yn fan cychwyn i asesu anghenion tai
- Y lefel bresennol o ansicrwydd ynghylch yr economi sy'n gwneud cynllunio datblygu'n eithaf cymhleth

8.6 Mae'r tabl nesaf yn crynhoi'r cyfraddau adeiladu blynyddol posibl ar gyfer pob un o'r senarios twf tai posibl a ddisgrifir yn y Ddogfen Ymgysylltu Ddrafft. Mae hefyd yn cynnwys senario sy'n asesu effaith lefel o dwf economaidd sy'n "cynllunio ar gyfer llwyddiant" ac yn awgrymu faint o alw am dai a fyddai'n gysylltiedig â hynny:

Senario Tai	Y gyfradd adeiladu flynyddol ymhlyg yn y senario hon
Twf economaidd heb ei gyfuno â newid demograffig (Opsiw T4)	389 o dai y flwyddyn
Y gyfradd adeiladu wirioneddol ddiweddar – dros 10 mlynedd (Opsiw T3)	416 HUPA
Gofyniad dosrannu rhanbarthol – yn seiliedig ar ragamcanion poblogaeth ac aelwydydd 2003 (Opsiw T1)	445 HUPA
Twf seiliedig ar dueddiadau – seiliedig ar ragamcanion poblogaeth ac aelwydydd 2008 (Opsiw T2)	638 HUPA

Tabl 2: Opsiynau twf tai

8.7 Mae hyn yn awgrymu, os am gwrdd ag anghenion rhagolygon Opsiw T2, y byddai angen codi tua 200 o dai newydd net ychwanegol o'i gymharu â'r

gyfradd adeiladu gyfartalog dros 10 mlynedd (hyd yn oed cyn y dirwasgiad) (Opsw'n T3), a'r nifer a fyddai'n ofynnol yn ôl ffigur y cytundeb dosrannu rhanbarthol (Opsw'n T1). Byddai hyn, yn fras, yn cyfateb i tua 200 o dai newydd net ychwanegol ar ben lefel y twf a gefnogir yng Nghynllun Datblygu Unedol mabwysiedig Gwynedd (274 HUPA) ac yng Nghynllun Datblygu Lleol Ynys Môn a dynnwyd yn ôl (175 HUPA).

8.8 O bori drwy'r sylwadau a wnaed yn ystod cyfarfodydd a fynychwyd gan yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd, a thrwy brif ddarganfyddiadau'r holiaduron cyhoeddus a aeth allan gyda'r Ddogfen Ymgysylltu Ddrafft, nodir y tueddiadau canlynol wrth ystyried yr opsiynau twf tai drafft:

- Dymuniad cryf i ddiwallu anghenion tai'r boblogaeth leol yn hytrach na darparu ar gyfer mewnfudo hefyd. Ystyrir yr opsiwn amgen hwn ym mharagraff 8.9 isod.
- Mwy o gefnogaeth dros lefel dwf a nodir yn Opsw'n T4, h.y. 389 o dai y flwyddyn, sef y lefel dwf isaf.
- Roedd y rhan fwyaf o'r unigolion / grwpiau a ddywedodd mai Opsw'n T4 oedd y lefel dwf 'ddewisol' hefyd wedi 'sgorio' gweddill yr opsiynau twf yn ôl maint, h.y. Opsw'n T2, sef y lefel dwf uchaf, oedd yr opsiwn gyda'r lleiaf o gefnogaeth iddo.
- Ymhlith y rhesymau a roddwyd dros ddiystyru'r lefel dwf uchaf (Opsw'n T2) oedd y potensial i ddifetha cymeriad / diwylliant y cymunedau unigol, dim galw amlwg am lefel o dwf tai llawer uwch, yn enwedig yn yr hinsawdd economaidd bresennol, a bod angen cyfateb y twf tai i dwf yr economi.
- Yn ddiddorol, Opsw'n T2 oedd yr ail opsiwn mwyaf dewisol fel 'Dewis Iaf'.
- Ymhlith y rhesymau a roddwyd dros ddewis Opsw'n T2 oedd bod yr opsiwn yn seiliedig ar y dystiolaeth ystadegol ddiweddaraf, ei fod yn fwy tebygol o adlewyrchu'r gwir angen am dai yn yr ardal, ei fod yn caniatáu ar gyfer mwy o hyblygrwydd, ac y gallai sicrhau dosbarthiad mwy cytbwys o dai newydd, gan gynnwys tai fforddiadwy.
- Opsw'n T3 – roedd rhai o blaid yr opsiwn hwn, sef y gyfradd adeiladu ddiweddar, oherwydd yr argraff ei fod yn dangos y gwir alw gan y farchnad am / y gwir bosibilrwydd o ddarparu tai yn yr ardal dros gyfnod o flynyddoedd.

8.9 Opsw'n twf amgen a awgrymwyd gan ymatebwyr – mae cwrdd â'r angen lleol am dai yn awgrymu y byddai'r ardal yn ddibynnol ar 'newid naturiol' / dim tuedd i fudo i gynnal y boblogaeth. Mae archwiliad o'r tueddiadau poblogaeth yn dangos mai mewnfudo / allfudo yn hytrach na newid naturiol sydd wedi cynnal y cynnydd cyffredinol mewn poblogaeth yn ddiweddar (2001-11). Mae archwilio'r duedd 'newid naturiol' yn awgrymu y gallai lefel y boblogaeth yng Ngwynedd godi a gostwng rhwng 118,573 yn 2009 a 119,514 yn 2026. Ym Mon gallai poblogaeth godi a gostwng rhwng 68,719 a 69,003. Fodd bynnag, mae'n bwysig nodi na fydd y cynnydd net bychan mewn poblogaeth ar ddiwedd cyfnod y Cynllun efallai'n gynaliadwy yn y tymor hir – gallai lefel y boblogaeth ostwng i 117,518 erbyn 2036 yng Ngwynedd a gostwng i 68,547 ym Mon. Nodir hefyd y gallai nifer y grwp cohort rhwng 18-59 (merched) a

18-64 (dynion) ostwng o 66,619 yn 2011 i 62,005 erbyn 2026 yng Ngwynedd ac o 36,566 i 33,584 ar Ynys Môn. Pe bai'r opsiwn twf amgen hwn yn dod yn realiti, gallai fod angen codi 353 o unedau tai pob blwyddyn.

- 8.10 Ystyrir nad yw'r opsiwn twf amgen uchod yn opsiwn realistig. Byddai poblogaeth statig neu leihaol yn gwaethygu'r problemau cymdeithasol ac economaidd presennol ac efallai'n arwain at resymoli a chau cyfleusterau a gwasanaethau ymhellach. Byddai hefyd yn parhau'r boblogaeth anghytwys bresennol, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig. Ar ben hynny, er y byddai angen tai newydd i ddiwallu anghenion y preswylwyr presennol, ni fyddai'r dull hwn yn sicrhau'r nifer fwyaf o gyfraniadau tai fforddiadwy. Byddai llai o effeithiau andwyol ar yr amgylchedd oherwydd byddai lefel yr adeiladu tai yn rhoi llai o bwysau ar gefn gwlad ac ardaloedd trefol.
- 8.11 Rhagamcanion Llywodraeth Cymru ar gyfer aelwydydd ar lefel awdurdodau lleol yng Nghymru y yr opsiynau twf eraill - Yn ôl Polisi Cynllunio Cymru (PPW) dylai'r rhagamcanion poblogaeth ac aelwydydd sail canol 2008 (Opsiwn T2) fod yn fan cychwyn i asesu'r angen am dai. Lle mae awdurdod cynllunio lleol am wro o ragamcanion Llywodraeth Cymru, rhaid iddynt gyfiawnhau'r rhagamcan sy'n seiliedig ar eu polisi dewisol nhw drwy gynnig tystiolaeth yn egluro'r rhesymeg y tu ôl iddo. Bydd yr Arolygiaeth Gynllunio yn archwilio'r dystiolaeth sydd o blaid dull o'r fath yn y cam Archwilio.
- 8.12 Mae'n glir o sylwadau'r rhanddeiliaid a achubodd ar y cyfle i gyflwyno eu barn am y lefelau twf posibl, na fyddai seilio strategaeth ar Opsiwn T2 yn dderbyniol i'r rhan fwyaf ohonynt. Rhoddir trosolwg ar y rhesymau dros y safiad hwn ym mharagraff 8.8 uchod. Roedd tua 25% o'r rhai a gyflwynodd farn o blaid Opsiwn T2 fel yr opsiwn gorau. O gofio bod angen ystyried barn rhanddeiliaid a bod angen rhoi sylw dyledus i bolisi cenedlaethol (Prawf C2), mae'r paragraffau canlynol yn gosod allan y dadleuon ynghylch Opsiwn T2.
- 8.13 (i) Cymerir, yn y tymor byr, y bydd y cyfraddau adeiladu tai cyfartalog yn aros ar tua 416 o dai y flwyddyn
(ii) Gallai darparu prosiectau seilwaith mawr, ar ben eu hunain neu gyda'i gilydd, ysgogi'r angen i ddarparu tai newydd a manteision economaidd-gymdeithasol eraill, a fyddai fel arall yn cael eu darparu ym mlynnyddoedd olaf y Cynllun
(ii) Ar gyfer Opsiwn T2, byddai angen cyfradd adeiladu flynyddol o 638 o dai, sy'n sylweddol uwch na'r hyn sydd wedi'i ddarparu yn y gorffennol a thua 200 yn fwy na'r gyfradd yr ydym yn cynllunio ar ei chyfer ar hyn o bryd
(iii) Gallai strategaeth dwf uchel iawn arwain at batrwm datblygu anghynaliadwy oherwydd byddai angen llawer iawn o dir i godi'r tai ynghyd â'r cyfleusterau a'r gwasanaethau cysylltiedig.
(iv) Gallai'r darpariaethau olaf fod yn andwyol i'r amgylchedd oherwydd byddai parthau eang o gefn gwlad agored yn cael eu colli ac efallai na fyddai gan yr ardal y capasiti amgylcheddol i ymdopi â datblygu ar y fath raddfa
(v) Gellid dadlau y byddai'r twf datblygu uchaf yn cynorthwyo'r ardal i gwrdd â chyfran sylweddol o'r angen am dai fforddiadwy drwy gyfraniad y datblygwr
(vi) Drwy gynyddu nifer y preswylwyr yn yr ardal, gellid cynnal y cyfleusterau a'r gwasanaethau presennol a allai, yn ei dro, adfywio canol trefi

(ix) Byddai cyflenwad posibl o 5,835 o dai (Opsiwyn T4) o'i gymharu â 'thargedau' Llywodraeth Cymru o 9,570 o dai yn codi pryderon sylweddol ynghylch a allai'r CDLI ar y Cyd ymdopi â'r newid mewn amgylchiadau.

(x) Gallai methu â bod yn rhesymol hyblyg i ymdopi â'r newid mewn amgylchiadau arwain at ddyfarniad bod y Cynllun yn methu â chwrrdd â'r Prawf Cadernid CE4.

(xii) Mae'r ddau awdurdod lleol, drwy eu cynlluniau corfforaethol ac yn achos Ynys Môn drwy ei Fframwaith Etifeddiaeth Ynys Ynni, am greu amgylchiadau yn yr ardal fydd yn ei gwneud yn lle atyniadol i bobl ifanc fyw a gweithio'n lleol ynddo. Gallai methu â bod yn rhesymol hyblyg a methu â rhoi sylw digonol i'r cynlluniau, polisiâu a'r strategaethau perthnasol ar gyfer yr ardal arwain at ddyfarniad bod y Cynllun yn methu â chwrrdd â'r prawf cadernid C1.

8.14 Cyfarfu'r Tasglu Cynaliadwyedd dros y cyfnod ymgysylltu i adolygu'r opsiynau twf posibl yn erbyn amcanion yr Arfarniad Cynaliadwyedd. O ganlyniad i drafodaethau'r Tasglu, penderfynwyd bod angen edrych ar opsiynau twf amgen a fyddai'n darparu ar gyfer y newid mewn maint aneddleoedd a ragwelwyd yn ogystal a'r angen ychwanegol am dai oherwydd twf economaidd.

8.15 Ar sail canlyniadau'r broses ymgysylltu a'r broses AC, ystyrir felly y byddai'n gallach cynllunio ar gyfer ffigur sy'n caniatáu ar gyfer lefel dwf ychydig yn uwch na'r lefelau twf isaf (Opsiwyn T3 a T4) ond y byddai Opsiwyn T2 yn afrealistig ac yn anodd i'w ddarparu.

8.16 O ystyried yr ansicrwydd ynghylch y rhagamcanion poblogaeth, mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cyhoeddi amrywiadau ar y rhagamcanion hyn ochr yn ochr â'r prif ffigurau poblogaeth (h.y. Opsiwyn T2). Mae'r rhagamcan amrywiadol o ddim mewnfudo / allfudo (newid naturiol yn unig) eisoes wedi'i ystyried yn gynharach yn yr adroddiad hwn (para 8.9 – 8.10). Mae'r rhagamcan amrywiadol isaf yn awgrymu'r lefel dwf ganlynol ar gyfer ardal y CDLI ar y Cyd:

Ynys Môn 225 o unedau tai'r flwyddyn
 Gwynedd 286 o unedau tai'r flwyddyn
 Cyfanswm 511 o dai'r flwyddyn = 7,665 o unedau tai dros gyfnod y Cynllun.

8.16 Mae'r tabl canlynol yn cymharu'r opsiwn twf amgen / hybrid hwn gydag Opsiynau T1 – T4

Senario Tai	Y gyfradd adeiladu flynyddol ymhlyg yn y senario hon
Twf economaidd heb ei gyfuno â newid demograffig (Opsiwyn T4)	389 o dai y flwyddyn
Y gyfradd adeiladu wirioneddol ddiweddar – dros 10 mlynedd (Opsiwyn T3)	416 HUPA

Gofyniad dosrannu rhanbarthol – yn seiliedig ar ragamcanion poblogaeth ac aelwydydd 2003 (Opsiw T1)	445 HUPA
Opsiw Twf Canolig Amgen / Hybrid	511 HUPA
Twf seiliedig ar dueddiadau – seiliedig ar ragamcanion poblogaeth ac aelwydydd 2008 (Opsiw T2)	638 HUPA

- 8.18 Gallai'r lefel dwf amgen / hybrid (opsiwn twf canolig) ildio tua 66 HUPA yn fwy nag Opsiwn T1 (sydd, yn fras, yn cyfateb i'r niferoedd sy'n cael eu cynllunio ar hyn o bryd ar gyfer ardal y Cynllun). Ystyriwn fod yr opsiwn twf Canolig hwn yn fwy realistig ac yn fwy posibl i'w ddarparu. Mae darparwyr seilwaith wedi nodi y gallent, mewn egwyddor, ddarparu ar gyfer y lefel dwf hon. Mae'n darparu ar gyfer ac yn hwyluso twf yn yr economi leol, yn enwedig yn y sector ynni, ynghyd â thwf net mewn swyddi a chynnydd cysylltiedig yn y galw am dai a gwasanaethau. Argymhellir bod y Pwyllgor yn cefnogi'r opsiwn lefel twf Canolig, sy'n gymesur a chynnydd blynyddol ar gyfartaledd o 511 o unedau tai yn ystod oes y Cynllun :

OPSIYNAU DOSBARTHIAD GOFODOL

- 10.19 Mae'r Tabl isod yn crynhoi'r opsiynau dosbarthiad posibl sydd wedi eu nodi yn y Ddogfen Ymgysylltu Ddrafft. Mae'r mapiau a oedd yn y Ddogfen i esbonio'r Opsiynau hyn yn fwy manwl wedi eu hatgynhyrchu ar ddiwedd yr adroddiad hwn.

Opsiw D1 – Ffocws ar Fangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol – a allai olygu bod y rhan fwyaf o'r datblygu newydd yn cael ei dargedu at Fangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol.

Opsiw D2 – Ffocws ar Fangor, y Prif Aneddiadau Allweddol a'r Prif a'r Ail Ardaloedd Ffocws a'u dalgylchoedd fel a ddisgrifir yng Nghynllun Gofodol Cymru (Diweddariad) ac yn Strategaeth Ddatblygu Gogledd Orllewin Cymru ("Cau'r Bwlch") – a allai arwain at gyfeirio cyfran fymryn yn is at Fangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol nag a ddarperir yn Opsiwn D1 a mwy at aneddiadau yn y Prif a'r Ail Ardaloedd Ffocws a'u parthau dylanwad.

Opsiw D3 – Dosbarthiad cymesur mewn ardaloedd Trefol a Gwledig – a allai arwain at ddatblygu newydd ar draws ardal y Cynllun, gyda datblygiadau mawr yn cael eu targedu at safleoedd mwy yn neu o gwmpas Bangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol. Byddai'r dull hwn yn parhau'r dosbarthiad gofodol a gynlluniwyd ar ei gyfer yng Nghynllun Datblygu Unedol Gwynedd ac yng Nghynllun Datblygu Lleol Môn a dynnwyd yn ôl.

Opsiw D3a – Ffocws ar ardaloedd gwledig – a fyddai'n dosbarthu mwy o'r datblygiadau newydd i'r Aneddiadau Allweddol a wasgerir ar draws ardal y

Cynllun. Byddai llawer llai o'r twf yn cael ei gyfeirio at Fangor a'r Prif Aneddiadau Allweddol.

Opsiwn D4 – Ffocws ar ddatblygiadau mawr defnydd cymysg – a fyddai'n fwy tebygol o gael eu lleoli gerllaw Bangor a rhai o'r Prif Aneddiadau Allweddol.

10.20 O bori drwy'r sylwadau a wnaed yn ystod cyfarfodydd a fynychwyd gan yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd, a thrwy brif ddarganfyddiadau'r holiaduron cyhoeddus a aeth allan gyda'r Ddogfen Ymgysylltu Ddrafft, gwelir fod mwy o gefnogaeth i Opsiynau D3 yna D2. Mae'r rhesymau dros hyn yn cynnwys bod angen cynnal y lefelau presennol o ran poblogaeth, cyfleusterau a gwasanaethau mewn trefi a phentrefi, capasiti aneddiadau i gynnig safleoedd i'w datblygu, y potensial i wrth-droi dirywiad hirdymor rhai aneddiadau gwledig, eu bod yn cynnig mwy o ddewis i breswylwyr a dylent olygu y gallai preswylwyr aros yn neu'n agos at eu cymunedau presennol, eu bod dal yn debygol o greu digon o fas critigol i gefnogi darparu tai fforddiadwy, prosiectau adfywio, a systemau seilwaith gwell.

8.21 Yn dilyn asesu'r opsiynau dosbarthiad gofodol posibl yn erbyn Amcanion yr AC, ar gyfartaledd, mae Opsiwn D3 yn cynnig dull mwy cytbwys a chynaliadwy na'r Opsiynau eraill ac y gellid lliniaru rhai o'r effeithiau negyddol drwy dargedu mwy o'r datblygu at yr aneddiadau mwy na thrwy fabwysiadu'r Opsiwn fel y mae.

8.22 Ar sail y sylwadau a gyflwynwyd dros y cyfnod ymgysylltu, gan gynnwys canlyniadau'r AC/AAS, argymhellir bod y Pwyllgor yn cefnogi opsiwn dosbarthu lle byddai datblygu'n cael ei leoli yn aneddiadau ardal y Cynllun ar raddfa briodol yn unol â hierarchaeth aneddiadau i'w chytuno arni, sy'n debyg i Opsiwn D3:

i) Drwy ganolbwyntio'r datblygiadau a'r adfywio mwyaf ar y Prif Aneddeleoedd a'r safleoedd strategol yno

ii) Drwy gefnogi datblygu sy'n adlewyrchu maint, swyddogaethau a capasiti amgylcheddol a diwylliannol y rhwydwaith o wahanol Aneddiadau Allweddol a Phentrefi Allweddol

iii) Drwy gefnogi mân ddatblygu, mewn Mân Bentrefi diffiniedig ac yng nghefn gwlad, sy'n helpu i gynnal gwasanaethau a chyfleusterau ar gyfer cymunedau lleol

9 **Argymhellion**

9.1 Bod y Pwyllgor yn cefnogi:

- yr atodlen ddiwygiedig o faterion allweddol, gweledigaeth ac opsiynau strategol, sydd i'w gweld yn Atodiad 3
- yr opsiwn twf tai diwygiedig gyfeirir ato ym mharagraff 8.18 uchod
- yr opsiwn dosbarthiad gofodol diwygiedig gyfeirir ato ym mharagraff 8.22 uchod

10 **Camau nesaf ac amserlen**

- 10.1 Mae'r tabl nesaf yn gosod allan y camau a'r tasgau allweddol ynghyd â'r amserlen gysylltiedig.

Camau a thasgau allweddol	Amserlen
Adrodd i Bwyllgor Craffu yr Amgylchedd a Gwasanaethau Technegol (Cyngor Sir Ynys Môn) – craffu ar y ffurflen hunan-asesu	05/03/12
Adrodd i Fwrdd Cyngor Gwynedd a Bwrdd Comisiynwyr Ynys Môn	6/3/12 & 19/3/12
Adrodd i Gyngor Sir Ynys Môn	10/5/12
Paratoi papurau trafod / papurau cefndir ar, er enghraifft: Trafod a datblygu'r Hierarchaeth Aneddiadau; Y ddarpariaeth Tir ar gyfer Cyflogaeth; Siopau; Aseiad o'r Ymgeisydd Safleoedd; Mannau Agored Cyhoeddus; Ardaloedd Tirwedd Arbennig	Chwefror – Gorffennaf 2012
Llunio'r Dogfennau Cyn Adneuo	Mawrth – Medi 2012
Dogfennau Cyn adneuo'n cael eu cymeradwyo gan Fyrddau'r Cyngorau unigol, ar ol ystyriaeth gan y Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd	Medi 2012
Ymgynghori gyda'r cyhoedd ar y Dogfennau Cyn Adneuo ac Adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd	Medi – Hydref 2012

ATODIAD I

Y cam yn y broses baratoi		Amserlen
Yr Amserlen Derfynol		
1.	Paratoi a chyhoeddi'r Cytundeb Darparu terfynol (<i>Rheoliadau 5-10</i>)	Ionawr – Tachwedd 2011
2.	Adolygu a datblygu'r dystiolaeth	Gorffennaf 2010 – Gorffennaf 2012
3.	Cyfranogi cyn adneuo – paratoi'r dogfennau cyn adneuo fydd yn amlinellu'r prif nodau a'r strategaeth ddewisol (<i>Rheoliad 14</i>). Ni fydd hwn yn ddrafft llawn o'r CDLI ar y Cyd Datblygu Lleol.	Ionawr 2011 - Gorffennaf 2012
4.	Ymgynghori Cyn Adneuo – cyfnod o 6 wythnos (<i>Rheoliad 15</i>). Ymgynghori'n ffurfiol ar y dogfennau cyn adneuo ac adroddiad yr arfarniad cynaliadwyedd.	Medi 2012 - Hydref 2012
5.	Cyfranogi – datblygu'r dystiolaeth ymhellach a pharatoi CDLI ar y Cyd Datblygu Lleol wedi'i Adneuo (cynllun drafft llawn) ar sail y dystiolaeth sy'n cynnwys yr ymateb a gafwyd i'r dogfennau cyn adneuo.	Tachwedd 2012 - Medi 2013
6.	Adneuo'r CDLI ar y Cyd Datblygu Lleol a'i ddogfennau cysylltiedig – cyfnod ymgynghori o 6 wythnos (<i>Rheoliad 17</i>).	Hydref 2013 - Tachwedd 2013
Amserlen Ddangosol¹		
7.	Ystyried sylwadau ar y CDLI ar y Cyd wedi'i Adneuo (<i>Rheoliadau 18 & 19</i>)	Rhagfyr 2013 – Mehefin 2014
8.	Cyhoeddi'r sylwadau ar y safleoedd amgen ac ymgynghori arnynt – cyfnod o 6 wythnos (<i>Rheoliadau 20 & 21</i>)	Ionawr 2014- Chwefror 2014
9.	Cyflwyno'r CDLI ar y Cyd Datblygu Lleol i Lywodraeth y Cynulliad i'w Archwilio (<i>Rheoliad 22</i>)	Tachwedd 2014
10.	Archwilio Annibynnol gan y Cyhoedd (<i>Rheoliad 23</i>)	Ebrill 2015
11.	Cyhoeddi Adroddiad yr Arolygydd (<i>Rheoliad 24</i>)	Ionawr 2016
12.	Mabwysiadu'r CDLI ar y Cyd Datblygu Lleol (<i>Rheoliad 25</i>)	Ebrill 2016
13.	Monitro ac Adolygu	Adroddiad Blynyddol

ATODIAD 2

I Cyflwyniad

I.1 Rydym yn y cyfnod Cyfranogiad cyn Adneuo sydd ei angen o dan Rheol 14 o'r Rheoliadau Cynlluniau Datblygu Lleol (2005). Mae hyn yn cynnwys ymgysylltu gyda rhanddeiliaid i greu startegaethau cynllunio amgen ac opsiynau ar gyfer datblygiad yn y dyfodol

I.2 Dyma'r grwpiau a gafodd sylw:

- (i) Grwp Rhanddeiliaid Allweddol (traws ffiniol)
- (ii) Grwp Tai (traws ffiniol)
- (iii) Fforwm Pobl Hyn Gwynedd
- (iv) Grwp Pobl Hyn (Llangefni & Amlwch)
- (v) Llais Ni (Plant a Phobl Ifanc Mon)
- (vi) Fforwm Plant a Phobl Ifanc – Gwynedd
- (vii) Grwp Anabledd Craidd - Gwynedd
- (viii) Grwp Prosiect CDLI – Gwynedd

Fe drefnwyd seminarau ar gyfer Cyngorwyr hefyd.

I.3 PMae Rhan I yr Atodiad yma'n rhoi sylwadau a dderbyniwyd yn ystod cyfarfodydd y grwpiau uchod. Cafodd fformat y cyfarfodydd ei deilwra yn ol gofynion y grwpiau a'r amser a oedd ar gael i godi ymwybyddiaeth a thrafod materion.

I.4 Cafodd holiadur ei ddsbarthu gyda'r Ddogfen ymgysylltu Drafft a oedd yn gofyn i rhanddeiliaid roi barn am faterion, gweledigaeth, amcanion a'u hoff opsiwn twf tai a'r opsiwn dosbarthiad a welwyd yn y Ddogfen Ymgysylltu Drafft.

I.5 Mae'r ymateb i'r holiadur wedi cael ei grynhoi yn rhan 2 i'r Atodiad yma

I.6 Fe wnaeth rai sylwadau am faterion nad yw'n berthnasol i gynllunio. Bydd y sylwadau yma'n cael eu cyfeirio i'r Gwasanaethau perthnasol yn yr Awdurdodau. Fe wnaeth eraill sylwadau am faterion a gaiff sylw adeg mwy manwl yn y broses o baratoi'r CDLL ar y Cyd

I.7 Fe wnaeth y grwpiau a'r rhai gyflwynodd sylwadau ysgrifenedig gyflwyno safbwyntiau amrywiol iawn. Nid yw'n syndod nad yw pob un o'r rhain yn gytun a'i gilydd. Fodd bynnag mae hi wedi bod yn bosib adnabod themau a dymunaidau cyffredin sydd wedi bod yn ddefnyddiol i adnabod materion, gweledigaeth, amcanion, opsiynau twf tai ac opsiynau dosbarthiad gofodol amgen.

RHAN I

Dyma nodiadau o'r cyfarfodydd gyda gwahanol randdeilaid:

Grwp Rhanddeilaidi Allweddol a gafodd ei sefydlu'n unol a'r Cytundeb Cyflawni

Rhif Mater Allweddol	Crynhoad o'r Drafodaeth
1	Hygyrchedd electronig – mynediad i hwn yn hollol allweddol erbyn hyn, dylid fod yn bwynt ar ben ei hun.
6	Tai – Mae oed y stoc tai yn broblem oherwydd cyflwr ac ati.
12	Bywiogrwydd Canol Trefi – <ul style="list-style-type: none"> • Mae pentrefi mawr yn chwarae rôl bwysig mewn rhai ardaloedd ac fe ddylid cynnwys cyfeiriad tuag at rain hefyd. • Cafwyd trafodaeth rhwng beth yw dymuniad cyffredinol pobl ar gyfer lleoliad siopau yn erbyn rôl ganol trefi/pentrefi mawr. Y farn oedd bod cydbwysedd yn bwysig er mwyn gwarchod pobl sydd ond yn gallu mynd i ganol y dref yn enwedig os yw costau tanwydd yn cynyddu yn y dyfodol. • Lleoliad datblygiadau sydd yn bwysig ar gysylltiadau trafniadaeth iddynt hefyd.
14	Twristiaeth – <ul style="list-style-type: none"> • Angen nodi budd economaidd sydd yn dod o dwristiaeth i'r ardal. • Credu fod angen ychwanegu iaith at y pwynt yma.
19	Ynni - Angen sicrhau fod cyfleoedd i ficro cynhyrchu ar lefel lleol yn bosib. Hefyd hybu ynni cynaliadwy yn ehangach e.e. diwydiant adeiladu.
20	Gwastraff – Angen ychwanegu rheoli gwastraff.
22	Isadeiledd - Nodi fod yn bosib fod yna prinder dŵr mewn rhai rhannau o'r ardal (buasai Dŵr Cymru efo mwy o wybodaeth).
Bwlch	Cymunedau saff - dim cyfeiriad tuag at hyn o fewn rhain er bod tudalen 5 o'r ddogfen yn cyfeirio tuag at "...Angen cymunedau diogel a saff...". Hefyd angen cyfeirio tuag at hyn yn y weledigaeth.
Bwlch	Sgiliau'r gweithlu - Angen sicrhau fod gan y gweithlu'r sgiliau priodol i fanteisio ar y cyfleoedd posib yn y dyfodol i gael budd tymor hir i'r ardal. Sicrhau na fyddai rhaid cael gweithlu o thu allan i'r ardal leol er mwyn gwireddu gweledigaeth Ynys Ynni / Gwynedd Gwyrdd a phrosiectau eraill. Cynnwys Wylfa B ynghyd a phrosiectau ynni bach eraill.
Bwlch	Addysg - Teimlo y dylid fod yna gyfeiriad tuag at bwysigrwydd Addysg Alwedigaethol yn y ddogfen.
Cyffredinol	Nodwyd fod angen ystyried fod sail yr ystadegau yn mynd i newid yn enwedig pan fydd ffigyrau cyfrifiad 2011 yn cael ei ryddhau - fe fyddai hynny'n efallai yn arwain at roi ffocws gwahanol i rai o'r gweledigaethau. Cyfeirwyd at wybodaeth fwy diweddar am amddifadedd.
Cyffredinol	Cyfeiriwyd at y ffaith fod angen cynllunio ar gyfer poblogaeth sydd

Rhif Mater Allweddol	Crynhoad o'r Drafodaeth
	yn heneiddio. Mae'n bwysig cael darpariaeth leol o gyfleusterau ynghyd a thrafnidiaeth gyhoeddus dda.

Gweledigaeth

- Fe ddylai'r weledigaeth ganolbwyntio ar alluogi pobl i fyw a gweithio yn yr ardal
- Yn bwysig canolbwyntio ar yr agenda werdd yn nhermau cyfleon gwaith
- Angen cyfeirio at gymunedau saff a diogel
- Yn bwysig bod yn gyson gyda chynlluniau darparwyr gwasanaethau
- Mae'r eirfa yn y pwynt bwled olaf yn negeyddol a holwyd ynglyn a'i gynnwys yn y weledigaeth

Amcanion Strategol

Pwynt 19 - Yn y fersiwn Saesneg dylid newid yr eirfa o "needs of minerals" i "needs for minerals".

Pwynt 20 - Mae parcio / rhannu ceir yn broblem yn yr ardal. Dylid ychwanegu cyfeiriad at 'man parcio strategol ar gyfer rhannu ceir'. Dylid yn ogystal cyfeirio at 'Cynllun Trafnidiaeth Cynaliadwy'

Pwynt 6 a 14 - Angen meddwl yn greadigol ynglŷn â defnyddiau ar gyfer band eang. Angen annog y syniad o weithio yn lleol i'r cartref, er enghraifft mewn unedau bychan diwydiannol.

Pwynt 1 - Mae hwn yn cyfeirio tuag at fannau mae pobl yn dymuno byw eto mae'r opsiynau dosbarthiad yn mynd yn groes i hyn.

Pwynt 4 - Teimlo fod hwn yn rhy eang ac efallai yn mynd yn ehangach na chynllun defnydd tir yn benodol y cyfeiriad tuag at "lliniaru eu hofnau ynglŷn â throseddu".

Pwynt 8 – Hwn yn nod uchelgeisiol ofnadwy ac efallai yn well mewn Cynllun Cymunedol.

Opsiynau twf

- Angen sicrhau bod yr opsiynau twf yn gynaliadwy
- Yn bwysig sicrhau y gall pobl ifanc gael mynediad i wahanol fathau o lety sydd wedi cael eu lleoli mewn mannau sy'n gyfleus i fannau gwaith
- Angen sicrhau bod opsiynau twf yn hwyluso cyfleon am dai fforddiadwy angen lleol oherwydd y diffyg cyflenwad presennol a chyflogau isle sydd yn yr ardal
- Angen ystyried effaith Wylfa, yn arbennig yn nhermau rhoi llety i adeiladwyr dros gyfnod gymhaol fyr. Cyfeirwyd at astudiaeth arfaethedig a fyddai'n edrych ar fodolau ymarferol i ddarparu'r llety angenrheidiol
- Fe fydd datblygiadau isadeiledd mawr yn darparu cyfleon euraidd i gael sgiliau'n gysylltiedig a thechnegau adeiladu cynaliadwy
- Pwysig rhoi sylw i dai gwag wrth adnabod ffigyrau – angen hyrwyddo ail-ddefnyddio tai
- Angen cynhwyso rhagolygon poblogaeth ac aelwydydd yn ofalus gan eu bod nhw'n adlewyrchu tueddiadau diweddar
- Fe ddylai'r opsiwn twf fod yn ddigon hyblyg i allu ymdopi gydag amgylchiadau gwahanol
- Pwyslais ar gael tystiolaeth digonol i wneud penderfyniad gwybodus

Opsiynau dosbarthiad gofodol

- Cefnogwyd datblygiad du allan i'r canolfannau er mwyn cefnogi'r iaith Gymraeg a diwylliant mewn cymunedau gwledig
 - Angen gallu ymateb i anghenion y dyfodol a bod yn hyblyg
-

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12

Fforwm Pobl Hyn Gwynedd

Canolfan Gymunedol, Porthmadog

9 Rhagfyr 2011

Swyddogion yn bresennol: Heledd Hughes a Nia Davies (Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd)

Y Grwp:

1. Cyflwyniad

Rhodddwyd cyflwyniad byr i'r grwp gan ddefnyddio sleidiau er mwyn:

- Rhoi gwybodaeth am yr Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd
- Nodi beth yw'r broses o baratoi'r CDLI ar y Cyd a'r amserlen
- Rhoi gwybod sut allai'r Grwp gyfrannu i'r broses
- Rhoi gwybod am y materion sydd wedi cael eu hadnabod
- Awgrymu gwahanol lefelau twf tai allai fod ei angen yn yr ardal
- Awgrymu posibiliadau am ddsbarthu twf.

Cyfeirwyd at yr amserlen ar gyfer cyflwyno sylwadau a sut i wneud hynny. Gofynwyd am farn dechreuol gan y grwp am faterion sydd yn eu barn nhw angen eu taclo, faint o unedau tai sydd eu hangen a sut i'w dosbarthu.

2. Materion

- Parcio ar strydoedd yn creu problemau
- Amserlenni bysus ddim yn hwylus pob tro
- Lleoliad llefydd aros am fysus yn anghyfleus – cyfeirwyd yn bendodol at lleoliad lle aros am fysus yn Ysbyty Gwynedd – trefniant dros dro oedd o i fod
- Eiddo gwag a chyfleon i wneud defnydd amgen ohonynt, e.e. fel unedau preswyl, yn cael eu colli
- Rheoli argaeledd a meddianaeth tai fforddiadwy – angen edrych ar eiriad Cytundebau 106

- Gwastraff – gormod yn cael ei greu, diffyg cyfleon i algylchu pob math o wastraff, dulliau o gasglu gwastraff
- Siopau gwag yng nghanol trefi – creu argraff wael a diffyg argaeledd siopau sy'n hawdd i'w cyrraedd i bawb
- Safleoedd cyflogaeth yn cael eu creu ond yn aros yn wag am hir iawn – a oes eu hangen?
- Llefydd yn cael eu hanwybyddu – cyfeirwyd at lefydd ger afonydd a nentydd mewn trefi a gerllaw nhw
- Colli cyfleusterau cyhoeddus fel toiledau – effaith ar gymunedau ac ymwelwyr

3 Lefelau twf tai a lleoliad

- Waeth faint o dai gaiff eu hyrwyddo, mae'n bwysig cael yr amrwyaeth cywir o fathau o dai o ran daliadaeth (marchnad agored a cymdeithasol), math (byngalos, llety preswyl pobl hyn)
- A oes angen mwy o dai newydd gan fod llawer o dai ar werth a thai gwag o gwmpas y lle
- Cyfeirio mwy o dai i Fangor
- Ystyried effaith y Brifysgol ar argaeledd unedau tai i deuluoedd a phobl eraill sydd angen tai parhaol
- Ystyried effaith tai haf a gwyliau wrth benderfynu faint o dai a'u lleoliad nhw
- Angen llenwi swyddi gwag

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12

Cyfarfod Pobl Hyn Môn

Neuadd yr Eglwys, Llangefni

8 Rhagfyr, 2011

Presennol - Roedd yna 5 person yn bresennol yn y cyfarfod. Roedd yr unigolion hyn yn aelodau o grŵp Pobl Hyn Llangefni.

Ymddiheuriadau - Dim i'w nodi

1. Cyflwyniad

Cyflwynwyd y broses o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, gan bwysleisio ei fod yn bwysig fod aelodau o'r cyhoedd yn cymryd rhan yn y broses.

2. Trafodaeth

Agorwyd y drafodaeth er mwyn derbyn gwybodaeth gan aelodau'r grŵp ynglŷn â pha faterion sydd yn ei boeni nhw. Roedd rhai o'r materion a godwyd fel a chanlyn:-

- Canran o ddatblygiadau tai angen cael eu dynodi ar gyfer pobl sydd wedi ymddeol (yn debyg i bolisiau tai fforddiadwy).
- Angen dynodi cartrefi lloches yn y Cynllun Datblygu
- Gwasanaeth bysiau mewn ardaloedd gwledig
- Canllaw Cynllunio Atodol ar gartrefi lloches a chartrefi i'r henoed.
- Mae yna angen polisi yn y CDLI ar y Cyd ar anghenion yr henoed (anghenion cartrefi lloches, cartrefi'r henoed ayyb)
- Cymunedau caeedig ar gyfer pensiynwyr.
- Cefnogaeth ar gyfer Age Cymru.
- Dylai cymdeithasau adeiladu a datblygwyr preifat ddarparu adeiladau llai eu maint ar gyfer pensiynwyr.
- Dim digon o dai yn y lleoliadau cywir.
- Dim digon o siopau bychan yn y pentrefi.
- Tai - dylid mewngorffori byngalo (2 ystafell wely) i mewn i bob datblygiad tai. Sydd wedi ei ariannu yn breifat neu gan y Cyngor.
- Prisiau yn bygwth dyfodol stondinau marchnad - Llangefni i fod yn dref marchnad!!
- Siopau gwag yn y trefi.
- Gormod o wastraff yn cael ei greu.
- Pobl ifanc yn gadael yr ardal
- Fflatiau gwag, ayyb, Cyngor yn eu gadael yn wag am gyfnodau hir pan fod yna alw ar gyfer llety.
- Mwy o fusnesau bach (siopau) digonedd o lefydd trin gwallt a llefydd bwyta ar gael.
- Gwella marchnadoedd a chefnogi mwy o fasnachwyr.
- Cefnogi Age Cymru gan ei fod o fantais fawr i gymunedau, yn enwedig mewn ardaloedd pellennig, ble mae yna fygythiad iselder. Mae integreiddio yn eithriadol o bwysig.
- Gormod o dai mawr yn cael ei adeiladu. Cyplau ifanc ddim hefo gobaith o gael tai.
- Siopau gwag / fflatiau gwag.
- Cartrefi lloches – angen ar gyfer mathau arbennig o dai i fathau arbennig o bobl.
- Wylfa - hyfforddi pobl leol er mwyn cystadlu am swyddi.
- Diffyg bysiau o 2-5 yn y pentrefi. Dylid cael bws ar gyfer 7 person.
- Car Link Môn.
- Twristiaeth – llwybrau beicio.
- Dim digon o lefydd chwarae yn yr ardal.
- Angen band eang ansawdd da ar gyfer busnesau.

3. Dosbarthiad tai

Roeddem yn awyddus i wybod os oedd aelodau'r grŵp yn credu y dylid datblygu tai mewn ardaloedd trefol yn unig, yntau y dylid cael cymysgedd o ddatblygiadau tai mewn ardaloedd trefol a gwledig. Roedd y farn yn unfrydol y dylid dosbarth datblygiadau tai i'r lleoliadau trefol a gwledig yn hytrach na lleoli yn yr ardaloedd trefol yn unig.

4. Ffigyrau Tai

Mae yna nifer o opsiynau gwahanol o ran y niferoedd dai y bydd angen ei ddatblygu yn ystod oes y Cynllun. Cyflwynwyd yr opsiynau hyd i aelodau'r grŵp. Wedi trafodaeth, penderfynwyd y dylid cael cydbwysedd o ran y ffigyrau tai, gan gael cyfartaledd o'r cyfanswm yr holl opsiynau.

Cynllun Datblygu Lleo ar y Cyd Gwynedd & Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus (Gaeaf 2011/12)

Cyfarfod Pobl Hyn Môn

Neuadd Goffa, Amlwch

23 Ionawr 2012

Presennol - Roedd yna 20 o bobl yn bresennol yn y cyfarfod. Roedd yr unigolion hyn yn aelodau o grŵp Pobl Hyn Amlwch.

Ymddiheuriadau - Dim i'w nodi

1. Cyflwyniad

Cyflwynwyd y broses o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd, gan bwysleisio ei fod yn bwysig fod aelodau o'r cyhoedd yn cymryd rhan yn y broses.

2. Trafodaeth

Agorwyd y drafodaeth er mwyn derbyn gwybodaeth gan aelodau'r grŵp ynglŷn â pha faterion sydd yn ei boeni nhw. Roedd rhai o'r materion a godwyd fel a chanlyn:-

- Siopau yn cau yn dref yn dilyn i lai o ddewis a cystadleuth prisiau
- Mae yn rhatach i wneud prif siopa yn Gaerbybi neu Fangor yn hytrach na Amlwch
- Gofynion am cyfleusterau cymunedol gwell
- Pryderu am golli'r siop fferylllydd yn y dref, er bod y fferyllfa yn y Ganolfan Meddygol. Mae hyn wedi achosi llai o ddewis mewn taclau molchi ayyb.
- Dirywiad yn Farchnad Amlwch yn y blynyddoed diwethaf, pris stondin yn £15 – yn profi i fod yn rhy ddrud
- Awgrym i gael Marchnad dan do
- Yn bryderus ynglŷn a darparu cynllun ar ddau ardal ACLI a'r pellter sydd yn ymglymedig i fynychu cyfarfodydd.
- Pryderus am gwasanaeth bws anaml a'r costau teithio
- Awgrym gwneud mwy o ddefnydd o bwys bychan
- Costau taci yn ddrud
- Mae niferoedd o siopa a tai gwag yn Amlwch yn uchel
- Nifer wedi mynegi ddiddordeb i cyfle i symud i fath o lety cysgodol gyda cyfleusterau (prynu, rhan brynu / rhent, rhan o rent)
- Ffaffrio tai unllawr yn hytrach na fflatiau / tŷ fflatiau

- Yn bryderus am Pwll Nofio Amlwch yn cau – mae yn ganolfan brysur
- Awgryniad i symleiddio prisiau yn hytrach yn gorfod talu swm wahanol am wahanol weithgareddau
- Dim digon o gweithgareddau i bobl ifanc. Mae yn ddau clwb ieucit yn Amlwch ond dim digon o arweinwyr.
- Band llydyn yn araf sydd yn creu anfanteision i busnesau bychan.
- Yn bryderus ynglyn a nifer a maint o gynigion twrbeini gwynt sydd yn creu niwed i olygfeydd hardd
- Yn gyffredinol cefnogaeth i Wylfa B oherwydd fydd yn creu swyddi.
- Yn bryderus fydd yna ddim cyngion gwaith i bobl leol
- Dylir meddianu tai gwag cyn adeiladu tai newydd
- Yn bryderus am ysgolion yn cau

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12

Llais Ni Môn

Cae Sioe Mona

15 Rhagfyr, 2011

Presennol – Roedd 6 person yn bresennol yn y cyfarfod a oedd yn cynnwys unigolion o Ysgolion Uwchradd y sir ynghyd a Choleg Menai.

Ymddiheuriadau – Dim i'w nodi

1 Cyflwyniad

Cyflwynwyd y broses o baratoi'r CDLI ar y Cyd iddynt ac yna fe agorwyd trafodaeth mewn perthynas â pha faterion sydd yn eu poeni nhw.

2. Trafodaeth

Roedd y materion a godwyd fel a chanlyn:-

Trafnidiaeth

- Trafnidiaeth gyhoeddus
- Angen gwella bysiau – ddim ar amser
- Gwasanaeth bysiau ddim yn ddibynadwy
- Dim digon o dtrafnidiaeth gyhoeddus
- Dim digon o lwybrau trafndiaeth gyhoeddus
- Angen llwybrau ar gyfer beics
- Mewn lleoliadau gwledig mae trafndiaeth gyhoeddus yn gallu cymryd amser hir.

Cyfleusterau

- Angen Canolfannau Hamdden
- Angen sinema ar Ynys Môn
- Angen datblygu mathau eraill o gyfleusterau hamdden sydd ddim yn cynnwys canolfannau hamdden.
- Angen gwasanaethau lleol
- Angen mwy o siopau

Tai

- Prisiau tai yn uchel
- Angen tai newydd yn Ynys Môn
- Tai yn ddrud - sut mae posib cadw pobl leol ar yr Ynys
- Unigolion yn cael blaenoriaeth dros bobl sydd yn gweithio'n galed
- Angen tai i bobl leol. Ystyried datblygiadau tai i'w rannu gyda phobl eraill ar rent

Swyddi

- Angen mwy o swyddi – dim digon o swyddi ar gael i drigolion yr ynys
- Sut mae posib cael swyddi da hefo cyflogau da heb gael effaith ar lefydd.
- Diffyg swyddi llawn amser
- Diffyg swyddi heriol/diddorol
- Datblygiad Wylfa B yn mynd i ddod a chyfleon

Cyrsiau

- Angen cyrsiau sydd yn galluogi pobl i gael sgiliau yn yr ysgol/addysg uwch, e.e. cymorth cyntaf, iechyd a diogelwch, diogelwch tan
- Coleg Menai wedi datblygu llawer iawn yn ddiweddar. Oes angen datblygiad pellach?
- Angen fwy o gyrsiau yn y colegau/prifysgol

Twristiaeth

- Dim byd yn atynnu pobl i'r Ynys
- Diffyg marchnata o'r Ynys
- Angen marchnata ar y cruise ships
- Angen defnyddio nature er mwyn denu pobl
- Gemau'r Ynysoedd - Angen i Ynys Môn ei gynnal ond ddim cyfleusterau ar gael

3. Lle hoffech fyw?

Gofynnwyd i'r unigolion nodi ar dabl lle yr oeddem yn dymuno byw yn y dyfodol. Roedd y canlyniad fel a ganlyn:-

Caergybi	
Amlwch	
Llangefni	
Bangor	
Caernarfon	✓
Porthmadog	✓
Pwllheli	
Tref arall ym Môn / Gwynedd	
Pentref arall ym Môn / Gwynedd	✓ (Llannerch-y-medd)
Cefn gwlad Môn /Gwynedd	
Caerdydd	✓
Rhywle arall yng Nghymru	✓
Lloegr	
Rhywle arall	✓ (Awstralia)

4. Lle dylid datblygu tai

Roeddem yn awyddus i wybod os oedd aelodau'r grŵp yn credu y dylid datblygu tai mewn ardaloedd trefol yn unig, yntau y dylid cael cymysgedd o ddatblygiadau tai mewn ardaloedd trefol a gwledig. Roedd y farn yn unfrydol (6 - 0) y dylid dosbarth datblygiadau tai i'r lleoliadau trefol a gwledig yn hytrach na lleoli yn yr ardaloedd trefol yn unig.

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12

Cyfarfod Plant a Phobl Ifanc Gwynedd Canolfan Hamdden Caernarfon

28 Tachwedd, 2011

Presennol - Roedd yna 13 person yn bresennol yn y cyfarfod. Roedd yr unigolion hyn yn aelodau o grŵp Pobl Hyn Llangefni.

Ymddiheuriadau - Dim i'w nodi

1. Cyflwyniad

Cyflwynwyd y broses o baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol ar y cyd ac yna fe agorwyd y drafodaeth er mwyn derbyn barn ynglŷn â pha faterion oedd yn eu poeni nhw.

2. Trafodaeth

Roedd yr ymatebion a derbyniwyd yn cynnwys:-

Defnydd Tir

- Angen gwneud defnydd da o dir
- Coedwigoedd wrth ochr trefi/tai yn rhwystro datblygiad pellach

Swyddi

- Dim swyddi ar gael
- Angen mwy o swyddi

Trafnidiaeth

- Angen ail osod wyneb ar lonydd cefn - mewn cyflwr gwael
- Angen golau stryd well
- Gwell trefn ar y system byses drafnidiaeth gyhoeddus
- Diogelwch ffyrdd. Awgrymu gosod drychau ar ffyrdd peryglus
- Angen biniau grit halen mewn lleoliadau gwledig

Tai

- Dim Tai. Dim Pres. Dim Tir
- Angen adeiladu tai ar gyfer mwy o bobl
- Methu fforddio prynu tŷ gan nad oed yna swyddi ar gael
- Diffyg tai ym Mlaenau Ffestiniog

Cyfleusterau

- Angen parc gwell
- Angen clwb/canolfan ieuenctid sydd ar agor i bobl ifanc bob nos, tynnu pobl ifanc oddi ar y strydoedd
- Diffyg adloniant – sinema a llefydd bowlio.
- Gwell neuadd bentref
- Angen siop yn Mynydd Llandygai
- Cyngor angen helpu cael siop yn Nhregarth
- Eisiau mwy o siopau yn y pentrefi bach
- Angen siopau mwy o faint.

Dosbarthiad tai

Holwyd os oeddynt o'r farn y dylai tai gael eu dosbarthu yn bennaf i leoliadau trefol yntau a ddylid eu dosbarthu i'r ardaloedd pentrefol a gwledig. Roedd 8 o blaid dosbarthu tai i'r lleoliadau trefol a gwledig a 3 o blaid dosbarth i leoliadau trefol yn unig.

3. Lle hoffech fyw?

Gofynnwyd i'r unigolion nodi ar dabl lle yr oeddem yn dymuno byw yn y dyfodol. Roedd y canlyniad fel a ganlyn:-

Bangor	✓
Caernarfon	
Pwllheli	✓
Porthmadog	
Dolgellau	
Bala	
Caergybi	
Amlwch	
Llangefni	
Tref arall yng Ngwynedd / Môn	
Pentref yng Ngwynedd / Môn	✓✓✓ Bethesda / Mynydd Llandygai
Cefn gwlad Gwynedd / Môn	✓✓
Caerdydd	✓✓
Rhywle arall yng Nghymru	
Lloegr	✓
Rhywle arall	✓✓✓ Efrog Newydd x 3

**Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn
Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12**

Grŵp Craidd Anabledd

Canolfan Hamdden Porthmadog

12 Rhagfyr, 2011

Presennol – Roedd yna 8 person yn bresennol yn y cyfarfod.

Ymddiheuriadau - Dim i'w nodi

1. Cyflwyniad

Cyflwynwyd y broses o baratoi Cynllun Datblygu Lleol iddynt ac yna fe agorwyd y drafodaeth er mwyn derbyn gwybodaeth mewn perthynas â pha faterion sydd yn eu poeni hwy.

2. Trafodaeth

Roedd y prif negeseuon o'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Siopau gwag yn y trefi – pawb yn dueddol o fynd i siopa yn yr archfarchnadoedd sy'n golygu fod siopau bach yn cael eu gorfodi i gau.
- Angen mwy o gyfleoedd gwaith mewn ardaloedd gwledig. Diweithdra'n golygu fod pobl ifanc yn fwy tebygol o allfudo.

- Mae angen denu cwmnïau sy'n cynhyrchu nwyddau bach o werth uchel i'r ardal.
- Mae angen hybu'r diwydiant twristiaeth.
- Angen i dai newydd fod yn hygyrch e.e. lleol, drysau llydan. Mae'n bwysig eu bod yn dai gydol oes mewn amgylchedd diogel.
- Pobl ifanc yn allfudo oherwydd bod prisiau tai mor uchel ac o ganlyniad mae'r iaith Gymraeg yn cael ei effeithio'n andwyol. Mae angen mwy o dai fforddiadwy i bobl ifanc lleol.
- Ansawdd tai gwael mewn rhai mannau. Rhai pobl yn hollol ddibynol ar gyflenwad trydan.
- Angen cyflenwad tai sy'n addas ar gyfer pobl hŷn.
- Trafnidiaeth – nid yw gwasanaethau bysus yn ddigon hygyrch.
- Tlodi tanwydd (fuel poverty) yn broblem e.e. prisiau olew yn cynyddu. Hyn yn debygol o effeithio ar dai sydd mewn ardaloedd gwledig yn ddibynol ar olew i gynhesu eu tai. Mae angen tai sy'n fwy effeithiol o ran ynni.
- Melinau gwynt - dim llawer o wynt yn yr ardal ond digon o ddŵr. Beth am fwy o olwynion dŵr i gynhyrchu ynni?

Arall

- Mae angen ymgorffori'r gair 'diogel' yn y papur opsiynau pan sonnir am ansawdd bywyd.

3. Dosbarthiad tai

Roeddem yn awyddus i wybod os oedd aelodau'r grŵp yn credu y dylid datblygu tai mewn ardaloedd trefol yn unig, yntau y dylid cael cymysgedd o ddatblygiadau tai mewn ardaloedd trefol a gwledig. Roedd y farn o'r drafodaeth fel a ganlyn:-

- Mae'n bwysig ymgynghori â phentrefi.
- Byddai canolbwyntio ar ddatblygu yn y trefi yn lleihau'r dewis o symud i fyw i'w wlad.
- Mae angen cydbwysedd. Cytunwyd mai Opsiwn Dosbarthiad Cymesur Gwledig a Threfol yw'r gorau.

4. Ffigyrau Tai

Mae yna nifer o opsiynau gwahanol o ran y niferoedd dai y bydd angen ei ddatblygu yn ystod oes y Cynllun. Cyflwynwyd yr opsiynau hyd i aelodau'r grŵp. Wedi trafodaeth, penderfynwyd ei fod yn anodd rhagweld beth fydd yn digwydd yn y dyfodol – llawer yn dibynnu ar dyfiant yn yr economi.

**Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn
Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12**

Grŵp Tai

Intec, Parc Menai, Bangor

17 Ionawr 2012

Prif faterion

- Cynnig fod angen nodi fod anghenion tai yn wahanol mewn gwahanol leoliadau.
- Cysylltiad gyda oedran y boblogaeth. Disgwyliad am gynnydd mawr yn y boblogaeth yr oedrannau 60 + a 85+ fydd yn effeithio ar y math o stoc sydd ei angen.
- Angen sicrhau fod yna gysylltiad efo strategaeth gofal y ddau Gyngor ar gyfer ystyried anghenion tai.
- Mae'r ardal yn cael ei effeithio gan allfudiad o bobl ifanc.
- Effaith iselhau mewnfudo ar yr angen i ddatblygwyr baratoi tai fforddiadwy yn yr ardal.
- Effaith polisiâu'r Parc Cenedlaethol ar ardaloedd cyfagos yng Ngwynedd.
- Tanfeddiannaeth o'r stoc bresennol yn fater arall i'w ystyried.
- Dylid ystyried grwpio'r materion fesul pynciau penodol.
- Cymhwyso gofynion Cytundebau 106.

Gweledigaeth

- Sed Pwynt bwled - ddim yn siŵr am yr eirfa "ymdopi â newid hinsawdd" gwell fuasai defnyddio geirfa megis "gallu byw a gweithio yn gynaliadwy".
- Tra'n cyfeirio tuag at gymunedau bywiog, nid oes cyfeiriad tuag at gryfhau sail economaidd (h.y. bod yn 'lewyrchus').

Amcanion strategol

- Mae'r eirfa "lle mae pobl yn dymuno byw" ychydig bach yn gamarweiniol gan fod yna gyfyngiadau o ran rhai llefydd.
- Codwyd y pwynt fod yna gyfeiriad penodol tuag at boblogaeth yn heneiddio ond dim cyfeiriad penodol tuag at boblogaeth ifanc. Fe all hyn weithio yn erbyn amcan o greu lle bywiog i bobl ifanc.
- Angen dadansoddi gwahaniaethau rhwng gwahanol ardaloedd yn y ddwy Sir. Nodwyd fod ardal y Cynllun yn ardal ddearyddol fawr ac na ddylid cael ymagwedd cyson ar gyfer yr holl ardal.
- Angen cael y defnydd gorau o'r stoc tai presennol. Hyn ddim yn digwydd ar hyn o bryd.
- Rhaid bod yn ofalus nad yw cymunedau llai yn colli allan ar y cyfle i gael tyfiant yn y dyfodol. Dylid gwella'r mynediad iddynt yn hytrach na chyfyngu cyfleoedd yno.
- Pwysigrwydd cael cyfleoedd gwaith mewn ardal ar gyfer galluogi pobl i fforddio tai fforddiadwy. Cyswllt yma gyda hygyrchedd – os nad oes gwaith, pobl methu fforddio tai.
- Pwysig buddsoddi mewn T.G. er mwyn ehangu ar gyfleoedd i bobl weithio o adref.
- Angen hyblygrwydd ar gyfer anghenion tymor byr gweithlu (e.e. adeiladu gorsaf bwer posib yn Wylfa) ac anghenion poblogaeth leol yn y tymor hir.
- Teimlo fod y ddogfen yn defnyddio'r gair 'tai' ar gyfer 'Houses' ac 'Housing' a theimlo buasai'r gair 'cartref' yn well

Twf tai ac opsiynau dosbarthu

- Pwysig rhoi sylw i nifer yr ymrwymadau presennol a sut mae'r rhain wedi cael eu dosbarthu yn yr ardal. Cydnabuwyd fod hyn yn ffactor pwysig i'w ystyried wrth asesu sut i gyfarfod gyda'r lefel angen mewn gwahanol aneddeleoedd.
- Neges o ymchwiliad Dinbych yw ei bod yn bwysig ymgynghori efo cymunedau unigol ar gyfer ei hanghenion hwy. Gwerth mynd allan a gofyn i wahanol gymunedau beth maent eisio tua'r dyfodol.
- Gellir dadlau fod rhai opsiynau ddim yn cyd-fynd â'r weledigaeth.
- Ffigyrau a nodir yn opsiwn T4 yn ymddangos yn isel wrth ystyried effaith posib Wylfa a datblygiadau cysylltiol.
- Opsiwn 4 i'w weld yn negyddol iawn i gymunedau gwledig.
- Ystyriaeth o ran y gallu i ddarparu'r unedau preswyl mewn mannau gwledig ('deliverability').
- Mae trydydd paragraff yn opsiwn D2 yn cyfeirio tuag at yr ardal dylanwad. Teimlir nad oes fawr o aneddeleoedd y tu allan i'r ardal yma.
- Cwestiynwyd os yw'r lefel tai o dan opsiwn T2 yn realistig. Cydnabuwyd fod yn rhaid rhoi ystyriaeth i gyfyngiadau ffisegol a capasiti adeiladu wrth ystyried yr opsiynau.
- Os eisiau datblygu, rhaid sicrhau bod cyfleusterau addas ar gael yn yr anheddle e.e. ysgol.
- Yn y dyfodol efallai bydd mwy o bobl yn rhentu gan mai problem ar hyn o bryd yw cael blaendal ar gyfer morgais. Gweld newid yn y dyfodol efo cytundebau rhentu tymor hir (3 neu 5 mlynedd). Y math o dai mae pobl eisio ei rentu yn wahanol i dai i'w brynu e.e. dim angen gerddi mawr.
- Teimlo nad yw opsiwn D2 yn gyson hefo amcanion y Cynllun, ond fod opsiwn D3 yn agosach ati.
- Pwyslais yn opsiwn D1 & D2 ar y canolfannau mawr felly effeithio ar gymunedau gwledig.

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12

Seminar Cynghorwyr Mon

Siambr y Cyngor, Llangefni

25ain Tachwedd 2011

Materion

Materion Strategol Allweddol	Sylw
4. (Poblogaeth yn Heneiddio)	Yn debygol o gynyddu tua'r dyfodol. Angen sicrhau fod Betsi Cadwaladr yn rhoi mewnbwn i'r Cynllun.
6. (Anghenion Tai)	Cytuno gyda'r angen am dai ond yn poeni fod yna ormod o bwyslais tuag at drefi yn

Materion Strategol Allweddol	Sylw
	hytrach na Chefn Gwlad. Eisio sicrhau fod yna gymunedau bywiog yn cael eu cadw yn y cefn gwlad.
8. (Iechyd)	Gan mae cynllun defnydd tir yw hwn ddim yn sicr faint o rôl sydd gan y cynllun yn y maes yma.
9. (Tir Cyflogaeth)	<ul style="list-style-type: none"> • Angen sicrhau fod yna safle mawr ar gael ar gyfer anghenion cyflogaeth i'r dyfodol. • Mae angen sicrhau fod buddsoddiad yn dod i Gaergybi ac Amlwch a ddim rhoi'r holl fuddsoddiad ym Mangor.
10. (Parc Cenedlaethol Eryri)	Angen sicrhau fod ystyriaeth briodol yn cael ei roi i'r Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol (AHNE) ar Ynys Môn yn ogystal ar Barc Cenedlaethol.
13. (Amddifadedd)	Mae yna ardaloedd gwledig efo amddifadedd e.e. Rhosyr sydd hefyd efo llawer o ddynodiadau yn yr ardal. Angen sicrhau fod gwahanol asiantaethau yn rhoi mewnbwn i'r broses i sicrhau gwelliant i'r fath ardaloedd.
14. (Twristiaeth)	<ul style="list-style-type: none"> • Hwn yn sector bwysig yn yr ardal ac angen sicrhau fod darpariaeth briodol yn cael ei wneud i ymwelwyr. • Angen pwysleisio pwysigrwydd treftadaeth forol.

Gweledigaeth

Mater	Sylwadau
Iaith Gymraeg	<ul style="list-style-type: none"> • Tra bod angen ei gryfhau mae angen dallt beth maen ei olygu o ochr busnes. • O bosib bydd pwyslais gwahanol rhwng Môn a Gwynedd. • Fodd bynnag fe ategwyd mantais gweithlu aml ieithyddol ac fe ddylid edrych ar yr iaith fel mantais.
Twristiaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Poeni nad yw'r Ynys yn manteisio digon o gychod mordaith foethus sydd yn ymweld ar ardal. • Y sialens yw creu cyfleoedd ac anogi ddatblygiadau er mwyn cadw ymwelwyr ar yr Ynys.
Realistig	<ul style="list-style-type: none"> • Teimlo fod y Weledigaeth yn rhy wtopian ac felly yn beryg o fethu.

Mater	Sylwadau
	<ul style="list-style-type: none"> • Onid fuasai yn well canolbwyntio ar rhai pethau? • Rhai o'r pethau yn faterion cenedlaethol a thu allan i reolaeth y Cyngor a'i phartneriaid.
Cyflogaeth	<ul style="list-style-type: none"> • Ddim yn cyfeirio tuag at Dwristiaeth, hefyd yn enwi rhai meysydd onid fuasai yn well cyfeirio tuag at feysydd cryf yn hytrach nai enwi nhw?

Amcanion

Amcanion Strategol Posib	Sylw
1. & 2. (Tai)	<ul style="list-style-type: none"> • Angen darparu tai yn lle mae pobl eisio byw a bod yn fwy hyblyg i rywun lleol. • Tŷ 2 stafell wely ddim yn ddigonol agen arweiniad yn y cynllun i sicrhau nad yw tai rhy fach o ran maint yn cael eu codi. • Pwysig dod a Thai Gwag yn ôl i mewn i ddefnydd.
8. (Graddedigion)	<ul style="list-style-type: none"> • Fe ddylid hefyd cyfeirio tuag at fentrwyr yn yr amcan yma.
9. (Canol Trefi)	<ul style="list-style-type: none"> • Angen diffinio beth yr ydym yn ei olygu efo 'bywiog a bwrlwmus'.
12. (Ynni Adnewyddol)	<ul style="list-style-type: none"> • Gallu cynnwys ynni niwclear o fewn hwn. • Yr awdurdod yn gorfod delio hefo cymaint o geisiadau trybini gwynt ar hyn o bryd.
15. & 16. (Tirwedd & Bioamrywiaeth)	<ul style="list-style-type: none"> • Tra bod cael gwaith yn bwysig rhaid sicrhau fod yr amgylchedd yn cael ei warchod.
19. (Mwynau)	<ul style="list-style-type: none"> • Ddim yn hollol glir beth mae'r amcan yma yn ceisio ei gyflawni.

Opsiynau Twf a Dosbarthiad

- Yn gyffredinol yn ffafrio opsiwn 3a sef Dosbarthiad efo mwy o bwyslais ar yr ardaloedd Gwledig.
- O ochr llygredd mae canoli popeth yn gallu arwain at fwy o lygredd o geir ond derbyn fod angen 'critical mass' ar gyfer rhai pethau hefyd.
- A ddylid dewis gwahanol opsiynau onid yw'n bosib cyfarfod ag anghenion pawb?
- Cwestiynu rôl Amlwch fel prif ganolfan os yw cyfleoedd gyflogaeth ar hyd yr A55.
- Angen cymryd i ystyriaeth y nifer mawr o ganiatâd cynllunio presennol mewn ardal wrth edrych ar lefel twf i'r dyfodol.

**Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn
Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12**

Seminar Cynghorwyr Gwynedd

Siambr Dafydd Orwig, Caernarfon

5 Rhagfyr 2011

Materion

- Dim cyfeiriad yn y rhestr at dai haf. Pryder mewn rhai cymunedau bod gormod o dai haf yno.
- Trosi eiddo i dai mewn amlfeddiannaeth yn arwain at broblemau cymdeithasol mewn trefi, yn enwedig felly ym Mangor.
- Problem o ran y ffaith fod fflatiau'n cael eu datblygu yn y prif ardaloedd siopa e.e. pan fo siopau a banciau yn cau.
- Diffyg cyfleusterau adloniant i bobl ifanc.
- Diffyg gwaith i bobl ifanc. Gormod o ddibyniaeth ar dwristiaeth.
- Angen darparu rhagor o randiroedd.
- Nid yw'r gair 'cadwraeth' yn ymddangos yn y rhestr. Nodir bwysigrwydd gwarchod yr amgylchedd e.e. Afon Menai.
- Cyfle i fod yn heriol ac yn wahanol i'r hyn a nodir yn y polisi/canllawiau cenedlaethol.

Gweledigaeth

- Materion o ran ynni niwclear/Wylfa. Cyfeirio at y sector 'ynni' a dileu'r gair 'niwclear' o'r rhestr?
- Effaith ar y farchnad dai yng Ngwynedd os bydd Wylfa yn cael ei ddatblygu. Byddai hefyd yn creu cyfleon cyflogaeth, ond yn deall fod y pwnc hwn yn un sensitif.

Amcanion

- Pwynt 12 – Ychwanegu cyfeiriad at 'baneli solar', 'ynni o donnau' a 'pŵer trydan dŵr', fel agweddau i'w hybu.

Opsiynau twf a dosbarthiad

- a) Nifer o unedau tai
 - Mae nifer y plant yng Ngwynedd yn lleihau ac mae nifer y bobl hŷn yn cynyddu. Cwestiwn o ran os oes angen tai newydd o gwbl?
 - Pwysig ystyried y caniatadau cynllunio byw ar gyfer tai.
- b) I ble ddylai'r tyfiant fynd?
 - Cyfyngiadau o fewen rhai aneddleoedd i ymdopi efo mwy o ddatblygu.

- Angen sicrhau bod cyfleon cyflogaeth a.y.b. yn yr aneddeuoedd ble ystyrir rhoi tai.
- Dylid cyflwyno opsiwn 3 ('Dosbarthiad Cymesur Trefol a Gwledig') mewn perthynas â dosbarthu cyflogaeth.
- Mae gan y cymunedau lleol rôl o ran penderfynu faint o ddatblygu sy'n dderbyniol. Ni ddylid dweud wrth y cymunedau beth i'w wneud.
- Mae angen i drigolion pentrefi unigol benderfynu ar y tyfiant mae'r aneddeuoedd penodol hynny eu hangen.
- Dylid anelu am y ffigwr uchaf o ran yr unedau preswyl newydd sydd angen eu darparu'n flynyddol er mwyn rhoddi'r hyblygrwydd eithaf o safbwynt penderfynu ble i ddosbarthu'r tai.
- Byddai opsiwn 2 yn amddifadu cefn gwlad ac yn rhoi pwysau mawr ar anheddle fel Y Felinheli. Byddai'n golygu darparu mwy o dai yno nag mae ei angen. Os na fyddai'r tai hyn yn rhai fforddiadwy a fyddai'n diwallu angen lleol, yna byddai hyn yn cael effaith ar y gymuned ac ar yr iaith Gymraeg.
- Dylid ystyried yn gyntaf ble mae angen y tai e.e. tebygol bod y mwyafrif o dai eu hangen ym Mangor.
- Cefnogaeth i opsiwn 3 gan y bydd yn parhau i gynnal a chefnogi cymunedau yng nghefn gwlad.
- Angen bod yn wylidwrus o ran effaith dosbarthu tai ar ysgolion yn y pentrefi llai.
- Ystyried sicrhau bod twf anheddle yn gymesur â maint yr anheddle hwnnw e.e. os yn penderfynu ar gynnydd o 1% mewn pentref gyda 200 o dai, yna dylid datblygu 2 uned preswyl yn yr anheddle hwnnw.
- Cysylltiad rhwng y dosbarthiad o dai â allyriadau carbon. Byddai datblygu tai mewn man ble nad oes gwasanaeth bws digonol yn annog pobl i yrru car preifat i'w gwaith.
- Cynaliadwyedd ieithyddol yn bwysig.

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd a Môn Cyfnod Cyfranogiad Cyhoeddus Gaeaf 2011/12

Seminar Cynghorwyr Gwynedd

Dwyrdd, Penrhyndeudraeth

7 Rhagfyr 2011

Roedd llawer o'r drafodaeth yn ymwneud a nodweddion yr ardal a materion sydd angen eu taclo neu roi sylw iddo.

- Caniatadau cynllunio hen ar gyfer tai yn arbennig rhai sydd wedi cychwyn yn nhermau cynllunio a'u heffaith ar yr angen am dir ar gyfer tai. Fe allant fod yn gwahardd rhyddhau tir mwy priodol ar gyfer ei ddatblygu;
- Angen sicrhau bod y strategaeth yn rhoi sylw i faterion gwledig
- Perthynas agos gyda chymunedau yn ardal Parc Cenedlaethol Eryri ac yn bwysig felly gwneud yn fawr o'r cysylltiadau yma

- Iaith Gymraeg a diwylliant – pwysig gwarchod a'i hyrwyddo a bod y mater yn cael sylw llawn yn ystod pob cam o'r broses paratoi'r Cynllun
- Angen ceisio creu cymunedau hunan gynhaliol
- Gall datblygiad economaidd a thwf dynnu pobl o gymunedau eraill – angen ymateb cytbwys
- Gall pwyslais y Llywodraeth ar y cysylltiadau gorllewin – dwyrain a gogledd – de olygu bod rhai cymunedau cael ei anghofio, e.e. Tywyn, Llyn. Angen cynnal a gwella llwybrau eilaidd sy'n cysylltu gyda chymunedau gwledig;
- Annog sail economaidd amrywiol sy'n cynnwys rhai diwydiannau llai deniadol hefyd, h.y. rhai cymydog gwael – lle i bob dim;
- Mae Opsiwn T2 yn ymddangos yn lefel uchel iawn o dwf o'i gymharu a phatrwm adeiladu'r gorffennol ac opsiynau eraill. Gall annog mewnlifiad uwch yn lle diwallu anghenion mwy lleol am dai.
- Mae Opsiwn D3 yn ymddangos yn cynnig ymagwedd mwy cytbwys

Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Ynys Môn a Gwynedd

Cyfranogiad y Cyhoedd cyfnod Gaeaf 2011/12

Grŵp Prosiect Strategol Cynllun Datblygu Lleol - Cyngor Gwynedd

Crynodeb:

Materion

- Sylwch fod cyfeiriad at hygyrchedd yr ardal. Mae hygyrchedd digidol yn broblem fawr sy'n cael ei thrafod gan brosiect Gwynedd Ddigidol. Dylai'r CDLIC hwyluso darparu'r seilwaith gofynnol.
- Croesawu'r gydnabyddiaeth a roddir ynghylch colli pobl ifanc a'r angen i hwyluso datblygiad sy'n rhoi cyfle realistig i bobl ifanc fyw a gweithio yn lleol - cyflenwad o dai addas (lleoliad, deiliadaeth, pris) a chyfleoedd i gael y sgiliau sydd eu hangen ac i ddefnyddio'r sgiliau hynny yn lleol
- Gwahaniaeth rhwng ardaloedd
- Mae tlodi tanwydd yn broblem yn lleol

Gweledigaeth

- Angen cyfleu bod y Cyngor a'i bartneriaid yn anelu at greu ardal fwy ffyniannus

Opsiynau twf a dosbarthu

Angen bod yn realistig, yn enwedig o ystyried yr hinsawdd economaidd bresennol.

- Mae angen bod tebygolrwydd rhesymol o gyflenwadwyedd yr opsiwn a ffefrir - fel arall bydd y portffolio o dir heb ei ddatblygu yn parhau. Gallai Opsiwn T2 felly fod yn rhy uchel.

- Opsiwn T3 - cyfradd adeiladu'r gorffennol - yn debygol o barhau'r problemau economaidd a chymdeithasol presennol
- Angen elfen o hyblygrwydd - adeiladu lefel wrth gefn rhesymol
- Angen lefel digon uchel o dwf a fyddai'n darparu'r màs critigol gofynnol i ddenu buddsoddiad, a fyddai yn ei dro'n cynorthwyo i gadw gwasanaethau a chyfleusterau allweddol a galluogi adfywio pellach
- Byddai opsiwn trefol-gwledig cymesur yn adlewyrchu nodweddion yr ardal a fyddai'n cyd-fynd â Rhaglenni'r Cyngor
- Angen cau'r bwlch rhwng aneddiadau, h.y. peidio cynnal y twf mewn rhai aneddiadau ar draul eraill
- Peth capasiti dros ben mewn pentrefi llai o faint sy'n cynnwys rhai gwasanaethau allweddol, lle gallai datblygiad priodol helpu i gadw gwasanaethau a chreu cymuned fwy hunangynhaliol

Casgliad:

Cefnogi lefel twf realistig sy'n uwch na'r hyn sy'n cael ei gynllunio ar hyn o bryd yn y CDU, ond yn is na'r amcanestyniadau seiliedig ar duedd (Opsiwn T2)

Cefnogi opsiwn dosbarthiad gofodol a fyddai'n hwyluso datblygiad ar draws ardal y Cynllun, ond yn gyrru cyfran uwch o'r twf i'r prif ganolfannau

RHAN 2

Mae'r paragraffau canlynol yn cyflwyno trosolwg o'r sylwadau/ gwybodaeth a gyflwynwyd yn yr holiaduron neu lythyrau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgysylltu.

Y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd - materion posibl

Cwestiwn: A oes unrhyw faterion eraill y dylid eu cynnwys, pa rai ydynt a pham?

O'r rhai atebodd y cwestiwn hwn yn benodol, nid oedd 47% yn cyfeirio at unrhyw faterion ychwanegol. Mae'r canlynol yn rhoi rhestr o eiriau / ymadroddion allweddol a ddefnyddiwyd i gyfeirio at faterion ychwanegol neu i awgrymu amrywiad i'r mater a nodwyd yn y Ddogfen Ymgysylltu Drafft:

Diboblogi a reolir
Disbyddu adnoddau a reolir
Pwysigrwydd twristiaeth o safon uchel i'r economi lleol
Datblygu cymunedau gwledig bywiog a chynaliadwy
Cynnal a gwella'r seilwaith telathrebu symudol er mwyn hwyluso llwyddiant y gweithrediadau busnes a ffyrdd o fyw unigol
Cynnal a gwella rôl trefi llai sy'n gwasanaethu ardal wledig ehangach
Pwysau anghyfartal ar setliadau / rhai aneddiadau yn datblygu ar draul eraill / Colli cyfle i ddarparu tai marchnad ar gyfer pobl leol mewn pentrefi llai o faint
Galluogi canol trefi i ailddyfeisio eu hunain
Darparu ar gyfer Teithwyr
Ymdrin â'r angen am dai newydd ar gyfer grwpiau oedran gwahanol - hen ac ifanc / rhoi blaenoriaeth i fodloni anghenion pobl leol ar gyfer tai yn hytrach na mewnfudwyr / bodloni anghenion y boblogaeth leol ar gyfer tai

Dosbarthiad cyfleusterau addysg / Hygyrch a dewis o addysg o ansawdd priodol yn lleol lle bo hynny'n bosibl
Hwyluso cyfleoedd gwaith newydd
Safonau addysg a dyheadau yn y cartref ac mewn lleoliadau addysg ffurfiol ac mewn diwydiant / cyrhaeddiad addysgol gwael gan bobl ifanc a'i effaith ar yr economi lleol
Cyfleoedd hyfforddi i bobl leol
Cydbwysedd rhwng diwallu anghenion cyflogaeth a thali cymunedau gwledig yn eu lle a'r rheidrwydd economaidd tybiedig o gyfeirio datblygiad newydd i nifer cyfyngedig o aneddiadau mwy
Adnewyddu adeiladau diffaith a rhai a gwblhawyd yn rhannol / gwella stoc bresennol cyn adeiladu rhai newydd / strategaeth ar gyfer gosod tai gwag i ddiwallu angen lleol / adfywio stoc bresennol o dai teras hŷn mewn trefi i wella stoc tai a chreu swyddi
Rôl y pentrefi llai i gynnal cymunedau gwledig / cyfleusterau
Cyfleusterau parcio ar y stryd cyfyngedig yn achosi tagfeydd
Diffyg gallu rhai pentrefi i ymdopi â datblygiad ychwanegol / effaith datblygiad ychwanegol, yn enwedig datblygu ar raddfa gymharol fawr ar gymeriad gwledig / iaith Gymraeg a diwylliant rhai pentrefi / cynnal pentrefi ac ardaloedd gwledig gyda'r lleiafswm o adeiladau newydd
Diffyg cyfatebiaeth mewn deiliadaeth tai - aelwydydd bach (henoed) yn byw mewn tai mawr - diffyg cyflenwad o'r math cywir o dai yn y lleoliad cywir - cartrefi unllawr ar gyfer yr henoed a'r anabl
Llai o gyfleoedd i adeiladu cartrefi newydd neu adnewyddu yn y cefn gwlad
Cyflenwad is o dai cymdeithasol mewn ardaloedd gwledig o gymharu â threfi
Llai o bobl ifanc yn siarad Cymraeg mewn ardaloedd / Hyrwyddo'r defnydd ac ymwybyddiaeth o'r iaith Gymraeg mewn cymunedau drwy gadw cyfleusterau iaith Gymraeg traddodiadol / cynnal diwylliant cymunedau gwledig
Amlygrwydd ail gartrefi neu gartrefi gwyliau mewn rhai aneddiadau a'u heffeithiau niweidiol / mewnfudiaeth

Diffyg dynodiad amddiffyn tirwedd priodol yn ardaloedd Bangor / Afon Menai
Diogelu safleoedd tir glas ac ardaloedd amgylcheddol sensitif eraill i gadw cymeriad ardal a diogelu bywyd gwylt / atal ymledu trefol
Safleoedd datblygu heb eu gweithredu
Llety ar gyfer gweithwyr dadgomisiynu (Wylfa A) a gweithwyr adeiladu (Wylfa B) a'i effaith ar dir ar gyfer tai ar gyfer pobl leol, yr iaith Gymraeg
Heriau a chyfleoedd yn ymwneud â Wylfa B
Lleihau / rheoli effaith y datblygiad ar yr amgylchedd, h.y. datblygu cynaliadwy, gan gynnwys datblygiad sy'n ymwneud â'r defnydd o ynni adnewyddadwy neu dechnolegau carbon isel
Angen i amddiffyn ac / neu aildefnyddio safleoedd treftadaeth allweddol / amgylcheddol ac enghreifftiau o hynodrwydd lleol
Darparu cyfleusterau hamdden hygyrch ar gyfer plant / rhandiroedd
Diffyg amgueddfeydd / orielau ar gyfer arddangos a dathlu llwyddiannau creadigol a diwylliannol

Cwestiwn: Pa 5 mater, yn nhrefn blaenoriaeth, sy'n bwysig i'r Cynllun (1 = y pwysicaf; 5 = y lleiaf pwysig)?

O'r rhai a ddewisodd gategoreiddio materion yn nhrefn blaenoriaeth, dynodwyd y materion canlynol fel y materion pwysicaf

1^{af} - Diffyg tai o ran math, maint a fforddiadwyedd i bobl leol

2^{il} - Colli trigolion ifanc economaidd weithgar

3^{ydd} - Dirywiad mewn bywiogrwydd a hyfywedd canol trefi fel lleoedd sy'n cynnig cyfleoedd o ran adwerthu, hamdden, cyflogaeth a chartrefi

4^{ydd} - Darparu ar gyfer ymwelwyr â'r ardal, mewn ffyrdd cynaliadwy ac, ar yr un pryd, hyrwyddo treftadaeth yr ardal a'i diwylliant

Cyfartal 5^{ed} - Llai o drigolion yn cael eu cofnodi fel siaradwyr Cymraeg a llai o ardaloedd ble mae mwy na 70% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg

Cyfartal 5^{ed} - Diffyg gwasanaethau lleol mewn cymunedau gwledig a phwysau ar wasanaethau lleol, manau agored a chyfleusterau mewn ardaloedd eraill

Cyfartal 5^{ed} - Materion yn ymwneud â hygyrchedd gwasanaethau a chyfleusterau, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig oherwydd diffyg dewis mewn dulliau trafndiaeth

Cyfartal 5^{ed} – Angen diogelu, cryfhau a hyrwyddo bioamrywiaeth, cysylltiadau ecolegol a mwynderau gweledol

Y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd - gweledigaeth bosib

Cwestiwn: A ydych yn cytuno â'r weledigaeth ar gyfer yr ardal?

O'r rhai a roddodd farn ynghylch y geiriad / negeseuon a oedd wedi'u cynnwys yn y weledigaeth ddrafft, roedd 82% yn cytuno â'r geiriad.

Mae'r rhestr ganlynol yn cynnwys geiriau / ymadroddion a ddefnyddiwyd i ddisgrifio'r weledigaeth a awgrymwyd, neu i awgrymu gwelliannau.

Egluro neges yn y pwynt bwled olaf
Lleihau carbon a chynaliadwyedd yn elfen hanfodol mewn penderfyniadau adeiladu, trafndiaeth a chynllunio / patrwm cynaliadwy yn seiliedig ar ddull hierarchaeth
Sicrhau cymunedau lleol sydd wedi derbyn addysg a hyfforddiant da
Efallai na chyrhaeddir aneddiadau canolbwynt fel rhai sy'n cynnal yr holl aneddiadau
Cynnwys cyfeiriad at "ffynnu" yn ogystal â chymunedau bywiog
Ddim yn cyd-fynd â pholisïau Llywodraeth / LIC / Dibyniaeth ar lywodraeth genedlaethol a rhanbarthol ar gyfer cyflenwi
Cynnwys cyfeiriad at dwristiaeth fel diwydiant pwysig yn yr ardal / prif gyrchfan i ymwelwyr
Pryderu am y cymorth a roddir i'r diwydiant niwclear / cefnogi dadgomisiynu yn Nhrawsfynydd a Wylfa yn

hytrach nag adeiladu niwclear o'r newydd
Diwygio 7fed pwynt bwled i ddarllen "lle mae'r holl gymunedau a busnesau yn gwbl ddwyieithog"
Diwygio 9fed pwynt bwled i ddarllen "lle mae'r rhwydwaith presennol o aneddiadau, trefol a gwledig, wedi cael eu cynnal a'u gwella, a lle y gwellwyd cysylltiadau cyfathrebu electronig rhyngddynt gan leihau'r angen i deithio, a lle mae hawliau tramwy cyhoeddus a darpariaeth cludiant cyhoeddus wedi cael eu gwella gan leihau'r angen i deithio yn y car. "
Os cyfeirir at wella / cynnal rhwydwaith o aneddiadau, mae'n aneglur pam y cyfeirir at leihau teithio
Cynnwys cyfeiriad penodol at ddiogelu a gwella'r amgylchedd naturiol a threftadaeth naturiol / ecosystemau iach, gweithredol, cyfoeth o fywyd gwylt brodorol a nodweddion naturiol, a'r cynefinoedd a'r prosesau naturiol y byddant yn dibynnu arnynt
Hyrwyddo cymunedau sy'n edrych tuag allan ac sy'n barod i dderbyn syniadau newydd, sy'n croesawu arloesi ac yn annog buddsoddiad mewn modd gweithredol
Generig ac anysbyrdoledig
Ychwanegu "lle yr eir ar ôl amcanion amgylcheddol eraill yn egniol, e.e. lleihau gwastraff a llygredd
Hyrwyddo rhannu ceir, gan gynnwys darparu cyfleusterau parcio a rhannu
Ymdrin ag effaith safleoedd etifeddiaeth ddiwydiannol
Sicrhau ei fod yn realistig
AHNE a SoDdGA a thirwedd yn cael eu cynnwys yn gadarnhaol, a rhoi gwarchodaeth lwyr iddynt

Defnyddio 'brodorol' yn lle 'cymunedau lleol
Egluro "manteisio ar gyfleoedd economaidd newydd"
Egluro "rhagweld"
Yn hytrach na 'rhwydwaith bywiog .. cynhwysol' cynnwys 'hunangynhaliol'
Nid oes rhaid i'r iaith Gymraeg fod yn rhan annatod o gymunedau a busnesau gan y gallai hyn atal pobl rhag byw a gweithio yn yr ardal
Cynnwys blaenoriaethau lleol
Mwy o bwyslais ar ardaloedd gwledig

Y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd – amcanion strategol posib

Cwestiwn: Beth yw eich barn ynghylch yr amcanion strategol a awgrymir? A ydym wedi hepgor unrhyw amcanion strategol?

Roedd 57% o'r rhai a roddodd sylwadau ar yr amcanion strategol yn cytuno â nhw. Mae'r canlynol yn rhestr o newidiadau a awgrymwyd i eiriad rhai o'r amcanion drafft a sylwadau ynghylch yr amcanion

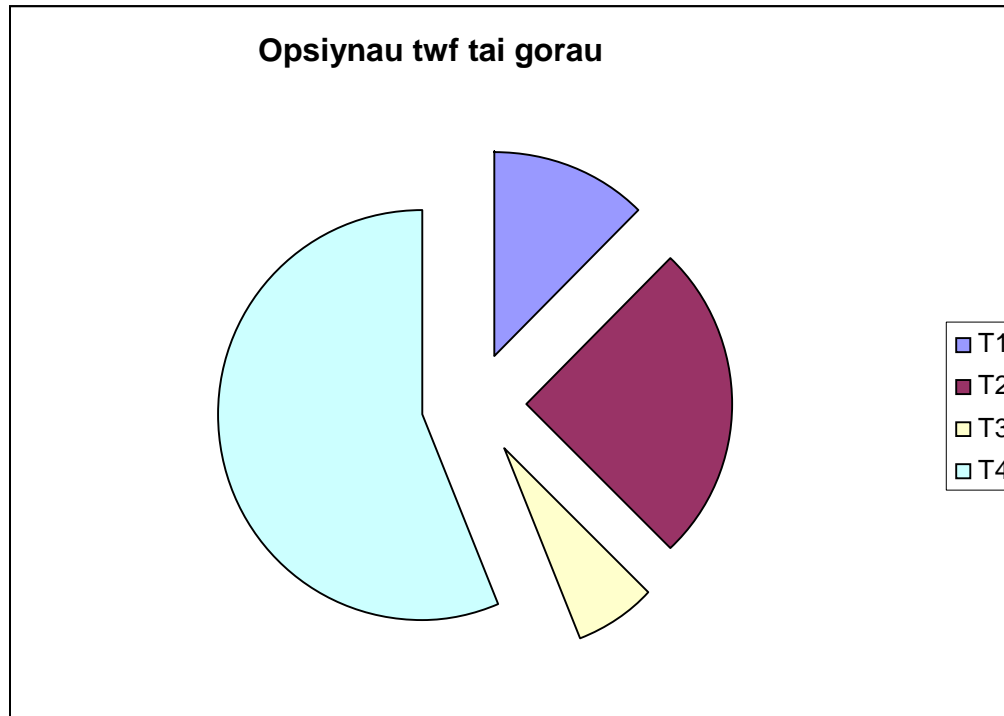
Mae angen blaenoriaethu o gofio'r hinsawdd economaidd bresennol
Delio gydag / ail gartrefi/cartrefi gwyliau / Rheoli'r cyflenwad o ail gartrefi mewn ardaloedd gwledig sensitif
Rheoli datblygu safleoedd mewn modd amserol

Hyrwyddo ailddefnyddio neu ailddatblygu tir a ddatblygwyd eisoes ac adeiladau addas gwag neu rai nad ydynt yn cael eu defnyddio i'r eithaf ar gyfer defnyddiau amgen priodol
Pwyslais ar ardaloedd gwledig
Annog cynhyrchu bwyd
Hyrwyddo amrywiaeth arloesol o hyfforddiant o ansawdd a chyfleoedd addysgol yn seiliedig ar y dreftadaeth leol, yr amgylchedd, iaith a diwylliant
A ddylid rhoi blaenoriaeth i raddedigion (pwynt 8) / annog graddedigion lleol i ddychwelyd i'r ardal / a all awdurdod lleol reoli hwn
Cynnwys cyfeiriad at 'garthffosiaeth' - pwynt 17
Pwyslais ar ddatblygu economaidd
Cyswllt penodol i ddarparu tai ar gyfer pobl ifanc yn ogystal â henoed
Rôl sefydliadau gofal preswyl
A ddylid rhoi blaenoriaeth i raddedigion (pwynt 8) / annog graddedigion lleol i ddychwelyd i'r ardal / a all awdurdod lleol reoli hwn
Cynnwys cyfeiriad at 'garthffosiaeth' - pwynt 17
Addysg ddwyieithog yn bwysig /Cyfleusterau addysg modern / Ychwanegu addysg fel sector allweddol a sector gwerth uchel ym mhwynt 4
Angen cryfhau pwynt 3
Angen asesiad effaith iaith Gymraeg ar gyfer pob cais, er mwyn diogelu, cryfhau a hyrwyddo defnydd o'r iaith Gymraeg
Nid oes angen i'r iaith Gymraeg fod yn rhan hanfodol o fywyd cymunedol – mae rhan o fywyd cymunedol yn fwy realistig / angen bod yn rhugl yn y Gymraeg a'r Saesneg oherwydd busnes rhyngwladol
Cynnwys cyfeiriad at lety twristiaeth o safon, atyniadau amrywiol, gweithgareddau ardderchog / cynnydd mewn capasiti llety
Llenwi bylchau yn y seilwaith gweithgaredd - gwella cysylltedd a dod â chyfleusterau i fyny i'r safon angenrheidiol

Egwyddorion datblygu cynaliadwy yn cael blaenoriaeth
Dylai pwynt 16 gyfeirio at "wella bioamrywiaeth"
Mae'n debyg mai eitemau 4,10, 13, 15, 16, 18 yw'r unig rai perthnasol
Ystyried effaith tyrbinau gwynt a'u hallbwn gwirioneddol
Diwygio 1 trwy roi "mewn lleoliadau cynaliadwy" yn lle "mewn mannau"
Diwygio 5 drwy fewnosod "mewn lleoliadau cynaliadwy" ar ôl "diogelu a dyrannu"
Diwygio 6 drwy fewnosod "a chynaliadwy" ar ôl "positif"
Diwygio 5 drwy fewnosod "lefel briodol" ar ôl "sicrhau bod"
Diwygio 12 trwy gynnwys cyfeiriad at leoli datblygiadau er mwyn lleihau'r angen i deithio
Diwygio 17 i hyrwyddo'r angen am gyflenwad digonol o seilwaith gwyrdd
Defnyddio geiriad mwy cadarnhaol yn lle "annog", "hyrwyddo" a "sicrhau"
Diwygio 20 i gyfeirio at ymrwymiad i wella'r rhwydwaith cyfan o lwybrau troed er mwyn darparu buddiannau iechyd a hamdden pwysig
Cyfeirio at yr amgylchedd hanesyddol yn 6, 9, 15 & 16 neu gynnwys amcan ychwanegol
Cynnwys y cyflenwad dŵr ac isadeiledd carthffosiaeth fel enghreifftiau o seilwaith angenrheidiol
Diwygio 1 trwy ddileu "lle mae pobl eisiau byw" a chyfeirio at ddarparu amrywiaeth o ddaliadaeth
Cwestiynu'r angen am amcan 7
Cwestiynu cyflenwadwyedd 9 oherwydd ehangu siopa tu allan i'r dref
Cwestiynu cyflenwadwyedd 11 oherwydd diffyg cefnogaeth ryngwladol
Diwygio 20 trwy gynnwys "ac annog gwasanaeth cludiant cyhoeddus sy'n ymatebol i anghenion y gymuned a thrwy hynny leihau" ar ôl "beic"

Y CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD – OPSIYNAU TWF TAI POSIBL

CWESTIWN: pa opsiwn twf yn nhrefn blaenoriaeth sydd orau gennych (h.y. 1^{af}, 2^{il}, 3^{ydd} ayb)?

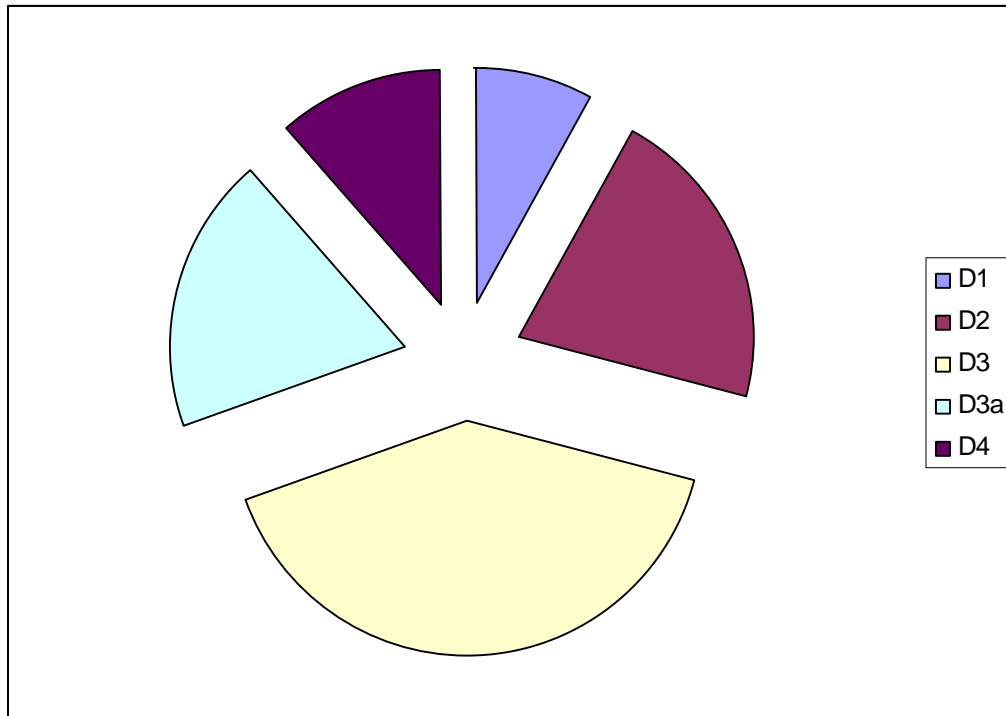

CWESTIWN: a oes opsiwn strategol amgen? Os oes un, rhwch wybod inni

Roedd ymatebwyr yn cyfeirio at bwysigrwydd diwallu anghenion tai cymunedau lleol, gan bwysleisio'r angen i ystyried effaith galluogi gormod o dai marchnad agored anghyfyngedig mewn cymunedau penodol.

Y CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD – OPSIYNAU DOSBARTHU GOFODOL POSIB

CWESTIWN: pa opsiwn dosbarthu sydd orau gennych chi yn nhrefn blaenoriaeth? (h.y. 1^{af}, 2^{il}, 3^{ydd} ayb)?

ATODIAD 3

Tabl I – Atodlen ddiwygiedig o'r materion allweddol (KI)

(Nid yw'r KI wedi eu rhestru mewn unrhyw drefn o ran pwysigrwydd)

POBLOGAETH, DEMOGRAFFEG A THAI

- KI 1. Poblogaeth sy'n heneiddio mwyfwy o hyd o ganlyniad i'r ffaith bod rhannau o'r ardal yn boblogaidd fel cyrchfannau ymddeol
- KI 2. Effaith tai haf / ail gartrefi ar gymunedau ac ar y farchnad dai
- KI 3. Bod angen darparu ar gyfer myfyrwyr
- KI 4. Bod angen darparu ar gyfer gweithwyr adeiladu mewn cysylltiad â phrosiectau seilwaith mawr
- KI 5. Colli preswylwyr ifanc sy'n economaidd weithgar
- KI 6. Cyflenwad annigonol o dai ac ymateb i'r angen am ystod well o dai o ran lleoliad, math, maint a fforddiadwyedd i bobl leol
- KI 7. Ymateb i anghenion tai Sipsiwn a Theithwyr
- KI 8. Mae'r tai presennol yn cael eu hystyried i fod yn rhy hen ac o ddyluniad gwael, o ran eu perfformiad a'u cynaliadwyedd, i fodloni anghenion modern
- KI 9. Capasiti aneddiadau i ymdopi â thai ychwanegol
- KI 10. Rhesymoli a chanoli cyfleusterau addysg ac iechyd

LLES

- KI 11. Hyrwyddo cyfleoedd i bobl gael byw'n iach a chael mynediad rhesymol at ofal iechyd, yn enwedig o fewn y boblogaeth sy'n heneiddio
- KI 12. Ardaloedd gyda lefelau uchel o wahanol fathau o amddifadedd
- KI 13. Bod angen cynnal neu wella teimlad y trigolion o fod yn ddiogel yn eu cartrefi neu y tu allan
- KI 14. Mynediad at gyfleusterau a gwasanaethau cymunedol, cyfleusterau hamdden ac adloniant ffurfiol ac anffurfiol, yn ogystal ag at gefn gwlad

YR ECONOMI, CYFLOGAETH A SGILIAU

- KI 15. Cynhyrchedd isel (Gwerth Ychwanegol Crynswth, y pen) yr economi leol
- KI 16. Diwallu'r galw am dir ac adeiladau ar gyfer cyflogaeth mewn lleoliadau cynaliadwy i gwrdd â'r angen sydd wedi'i nodi ar draws yr ardal (trefol a gwledig)
- KI 17. Ymateb i anghenion datblygu busnes a chyflogaeth cyflogwyr presennol / newydd
- KI 18. Mynediad at addysg a hyfforddiant sgiliau priodol
- KI 19. Gofynion seilwaith (e.e. telathrebu / TGCh, dwr, cysylltiadau trafnidiaeth, dwr aflan a dwr wyneb) sy'n gysylltiedig â datblygiadau presennol a newydd, gan gynnwys y seilwaith ar gyfer y datblygiadau ynni disgwylidig / arfaethedig newydd
- KI 20. Dirywiad yn ffyniant a bywiogrwydd canol trefi fel llefydd sy'n cynnig cyfleoedd siopa, hamdden, cyflogaeth a chartrefi
- KI 21. Ymateb i anghenion y diwydiant ffermio a diwydiannau gwledig eraill, gan gynnwys arallgyfeirio fferm a defnyddio adeiladau fferm segur
- KI 22. Bod angen gwella a rheoli'r ddarpariaeth dwristiaeth 'drwy'r flwyddyn' yn yr ardal yn gynaliadwy ac, ar yr un pryd, hyrwyddo treftadaeth, iaith Gymraeg a diwylliant Cymreig yr ardal
- KI 23. Bod angen diogelu adnoddau mwyn yr ardal, a manteisio'n llawn ar agregau eilaidd tra'n cynnal y lefelau cyflenwi.

YR AMGYLCHEDD

- KI 24. Bod angen lliniaru effeithiau'r newid hinsawdd, e.e. lleihau gollyngiadau nwyon ty gwydr, hyrwyddo cynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel
- KI 25. Addasu i effeithiau'r newid hinsawdd sy'n cael eu rhagweld ar gyfer y blynyddoedd nesaf e.e. mwy o lifogydd, lefel y môr yn codi, erydiad arfordirol, stormydd, cyfnodau o dywydd poeth, cyfnodau sychach
- KI 26. Lleihau'r angen am ynni, ac adnoddau eraill, ar gyfer

datblygiadau yn y lle cyntaf

- KI 27. Bod angen cynhyrchu llai o wastraff yn y lle cyntaf, a hwyluso ailddefnyddio ac ailgylchu gwastraff yn ogystal â gwaredu gwastraff gweddilliol
- KI 28. Bod angen gwarchod, a lle bo hynny'n bosibl gwella amgylchedd naturiol a chynefinoedd a rhywogaethau'r ardal
- KI 29. Gwneud y defnydd gorau o'r lefelau cymharol isel o safleoedd tir llwyd yn yr ardal yn ogystal ag adeiladau gwag neu a danddefnyddir.

TRAFNIDIAETH A HYGIRCHEDD

- KI 30. Yr argraff bod rhannau o ardal y CDLI ar y Cyd yn anghysbell
- KI 31. Ardaloedd gyda chysylltiadau telathrebu a TGCh gwael
- KI 32. Problemau o ran hygyrchedd gwasanaethau a chyfleusterau, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, oherwydd y diffyg dewis o ddulliau trafndiaeth.

NODWEDDION UNIGRYW

- KI 33. Llai o breswylwyr wedi eu cofnodi yn 2001 i fod yn siarad Cymraeg a llai o ardaloedd lle mae mwy na 70% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg
- KI 34. Cynnal y nodweddion cyferbyniol rhwng gwahanol rannau o'r ardal
- KI 35. Bod angen gwarchod a gwella llefydd, tirweddau ac adeiladau sydd o bwysigrwydd hanesyddol, diwylliannol ac archaeolegol, a'u gosodiadau.

LLEOLIAD

- KI 36. Y berthynas agos a'r rhyngweithio rhwng aneddiadau yn ardal awdurdod Cynllunio Lleol Gwynedd a Pharc Cenedlaethol Eryri
- KI 37. Y swyddi a'r gwasanaethau allweddol sy'n cael eu darparu yn y trefi mewn ardaloedd cyfagos
- KI 38. Coridor cludiant rhwng Iwerddon a'r DU/ Porthladd Rhyngwladol

Tabl 2 GWELEDIGAETH DIWYGIEDIG

Erbyn 2026, bydd Ynys Môn a Gwynedd yn cael eu cydnabod am eu **cymunedau ffyniannus a llawn bywyd** sy'n dathlu eu **diwylliant, treftadaeth a'u hamgylchedd** unigryw ac yn **rhywle y bydd pobl yn dewis** byw ynddynt.

Mae hyn yn golygu y bydd ardal y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn:

- lle mae anghenion tai cymunedau lleol yr ardal yn cael eu diwallu'n well o ran cyflenwad, math, ansawdd, effeithlonrwydd ynni, lleoliad a fforddiadwyedd
- lle mae'r preswylwyr a busnesau'n gallu achub ar y cyfleoedd economaidd newydd i ffynnu
- sy'n brolio gweithlu medrus priodol ac economi amrywiol, eang, gynaliadwy gyda chysylltiadau da sy'n gwneud y defnydd gorau o gryfderau lleol a chyfleoedd lle mae'r manteision sy'n deillio ohonynt yn aros yn lleol
- sy'n gartref i rwydweithiau egniol o gymunedau cynhwysol lle mae'r preswylwyr yn mwynhau iechyd a lles da
- lle mae'r iaith Gymraeg yn rhan annatod o gymunedau
- sy'n addasu ac yn ymateb yn gadarnhaol i'r sialensau a gyflwynir gan y newid hinsawdd
- lle mae cymeriad unigryw ei threftadaeth adeiledig a diwylliannol, ei chefn gwlad a'i thirwedd, a'i hamgylchedd, yn cael ei werthfawrogi, ei warchod a'i wella
- lle mae pobl eisiau byw, gweithio ac ymweld â hi

Tabl 3 – AMCANION STRATEGOL DIWYGIEDIG

POBLOGAETH, DEMOGRAFFEG A THAI

- SO1 sicrhau bod ystod digonol a phriodol o safleoedd tai ar gael mewn lleoliadau cynaliadwy,
- SO2 darparu ar gyfer cyflenwad tai cytbwys gan sicrhau bod yr holl stoc dai o safon dda, yn fforddiadwy, ac yn darparu ar gyfer gwahanol fathau a gwahanol deiliadaethau i gwrdd ag anghenion tai pob carfan o'r boblogaeth
- SO3 sicrhau poblogaeth sefydlog a chytbwys mewn cymunedau
- SO4 darparu ar gyfer y byd addysg a gwasanaethau cymdeithasol sy'n newid

LLES

- SO5 sicrhau bod aneddiadau yn gynaliadwy, yn hygyrch ac yn diwallu'r holl anghenion sydd gan eu cymunedau
- SO6 sicrhau bod pob datblygiad wedi'i ddylunio'n dda ac yn rhoi sylw dyledus i'w amgylchoedd er mwyn lleihau'r tebygolrwydd o droseddu

YR ECONOMI, CYFLOGAETH A SGILIAU

- SO7 sicrhau bod cyflenwad digonol o dir ac adeiladau yn cael ei ddiogelu a'i ddyrannu mewn lleoliadau cynaliadwy i ddenu buddsoddiad ac i gadw a chynyddu nifer y swyddi brodorol, cefnogi datblygu gweithgarwch economaidd mewn sectorau â gwerth uwch, sicrhau cyfleoedd i wella sgiliau ac addysg y gweithle, a hyrwyddo gweithio o adref lle bo hynny'n briodol
- SO8 arallgyfeirio economi wledig a threfol ardal y CDLI ar y Cyd er mwyn hwyluso economi gymysg a ffyniannus sy'n adeiladu ar gyfleoedd, gan gynnwys y rhai a gyflwynir gan y sectorau ynni adnewyddadwy a charbon isel a'r diwydiannau gwybodaeth
- SO9 sicrhau isadeiledd priodol yn ei le neu y gellir ei ddarparu (e.e. trwy gyfraniadau datblygwyr) i ymdopi a phob math o ddatblygiad
- SO10 hyrwyddo canol trefi llawn bywyd a ffyniannus sydd wedi cael ail wynt fel canolfannau gwasanaeth ac i weithio ynddynt, ac sy'n llefydd deniadol a llawn bywyd i breswylwyr ac ymwelwyr fel ei gilydd
- SO11 rheoli'r ardal fel cyrchfan amgen a chynaliadwy ar gyfer ymwelwyr
- SO12 diwallu anghenion mwynau'n lleol a rhanbarthol mewn ffordd gynaliadwy

YR AMGYLCHEDD

- SO13 lleihau, lliniaru ac addasu i effeithiau'r newid hinsawdd

- SO14 rheoli, gwarchod a gwella ansawdd a maint yr amgylchedd dwr a lleihau faint o ddwr a ddefnyddir
- SO15 lleihau effaith llifogydd drwy sicrhau bod datblygiadau agored iawn i niwed yn cael eu troi i ffwrdd o ardaloedd risg lle bynnag y bo hynny'n bosibl
- SO16 lleihau'r angen am ynni ac adnoddau eraill ar gyfer datblygiadau
- SO17 annog rheoli gwastraff ar sail yr hierarchaeth o ail-ddefnyddio, adfer a gwaredu gwastraff yn ddiogel
- SO18 hyrwyddo cynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel yn yr ardal
- SO19 defnyddio tir sydd wedi'i ddatblygu'n flaenorol ac adeiladau gwag addas neu rai na ddefnyddir i'w capasiti llawn, lle maent ar gael
- SO20 gwarchod a gwella bioamrywiaeth, drwy gryfhau a gwella ei gyd-gysylltiad ar draws yr ardal, a hwyluso cymunedau i fwynhau a gwerthfawrogi bioamrywiaeth

TRAFNIDIAETH A HYGRCHEDD

- SO21 gwella a chynnal rhwydweithiau trafndiaeth diogel, effeithlon, modern ac integredig o ansawdd uchel ar gyfer cyflogaeth, gwasanaethau a chyfleusterau addysg / hyfforddiant, yn enwedig ar droed, ar gefn beic ac ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan felly leihau nifer y siwrneiau mewn ceir preifat lle bo hynny'n bosibl
- SO22 sicrhau bod datblygiadau newydd wedi eu cefnogi gan gyflenwad digonol neu a gynlluniwyd o seilwaith digidol a ffonau symudol
- SO23 Gwneud yn fawr o gyfleon Caergybi fel porth rhyngwladol mawr a'r A55, rhwydwaith Traws Ewrop E22 a'r A487/ A470 fel coridorau cludiant allweddol

NODWEDDION UNIGRYW

- SO24 diogelu a chryfhau'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig a hyrwyddo ei defnyddio fel rhan hanfodol o fywyd y gymuned
- SO25 nodi, gwarchod a lle bo hynny'n bosibl gwella llefydd, tirweddau ac adeiladau sydd o bwysigrwydd hanesyddol, diwylliannol ac archeolegol, a'u gosodiadau
- SO26 sicrhau bod pob datblygiad newydd yn cwrdd â safonau uchel o ran ansawdd eu dyluniad, effeithlonrwydd ynni, diogelwch (pobl ac adeiladau) a hygyrchedd, eu bod yn gweddu'n dda ag unrhyw ddatblygiadau presennol, yn gwella tir y cyhoedd ac yn datblygu mannau o ansawdd sy'n unigryw yn lleol

ATODIAD 4

Mae'r canlynol yn ddyfyniadau o'r Arolwg Cynaliadwyedd o opsiynau posibl o ran twf tai ac opsiynau dosbarthiad gofodol:

Crynodeb o'r arolwg cynaliadwyedd o opsiynau twf tai: Canfuwyd bod Opsiynau Twf T1 a T3 yn cael effaith debyg iawn, gan y byddai'r ddau yn darparu lefel gyffelyb o gartrefi newydd bob blwyddyn. Mae Opsiwn T3 yn cynnwys cyfran uwch o gartrefi arfaethedig ar gyfer Ynys Môn, felly byddai mwy o fanteision economaidd-gymdeithasol yn debygol ar gyfer Ynys Môn, ond effeithiau amgylcheddol uwch hefyd ar gyfer yr opsiwn hwn o'i gymharu ag Opsiwn T1. Yn opsiwn T1, byddai'r un canlyniad yn berthnasol i Wynedd. Fodd bynnag, perfformiodd yr opsiynau hyn yn eithaf da ar ystod o amcanion yr Arolwg Cynaliadwyedd (AC), a nodwyd effeithiau cadarnhaol ar gyfer y gymuned ac iechyd, yr economi, tai a hygyrchedd a thrafnidiaeth. Nodwyd effeithiau negyddol ar gyfer Opsiwn T1 a T3 o ran newid yn yr hinsawdd, tirwedd a threfwedd, cymunedau a hygyrchedd a thrafnidiaeth (nodwyd canlyniadau negyddol a chadarnhaol) ac ansicrwydd o ran dŵr a newid yn yr hinsawdd.

Gan ei fod yn cynnig lefel twf is, canfuwyd y byddai gan Opsiwn 4 lai o effeithiau niweidiol ar gyfer y meini prawf cynaliadwyedd amgylcheddol (e.e. bioamrywiaeth, tirwedd a threfwedd, dŵr a risg llifogydd, ond nid oedd yn perfformio gystal ar y meini prawf cymdeithasol ac economaidd (yr economi, tai a chymunedau).

Canfuwyd bod Opsiwn T2, sy'n cynnig lefel twf uwch, â'r potensial mwyaf ar gyfer effeithiau niweidiol ar yr amgylchedd, yn enwedig ar dir, mwynau a gwastraff a thirwedd/trefwedd, ond yn cael effaith gadarnhaol lawer uwch ar ffactorau cymdeithasol ac economaidd, yn enwedig yr economi a thai (er y gallai hefyd achosi problemau o ran cydlynid cymunedol).

Ar y cyfan, mae Opsiynau T1 a T3 yn darparu dull gweithredu mwy cytbwys o ran cynaliadwyedd nag opsiynau T2 a T4; fodd bynnag, fel y canfuwyd gydol yr arolwg, gellir lliniaru llawer o'r effeithiau negyddol (a ganfuwyd ar gyfer pob opsiwn, ond yn benodol ar gyfer Opsiwn T2) drwy bolisiau cryf yn y Cynllun Datblygu Lleol (e.e. ar dirwedd a bioamrywiaeth) a lleoli datblygiadau'n briodol.

Crynodeb o'r arolwg cynaliadwyedd o opsiynau dosbarthiad gofodol: Dangosodd yr asesiad bod Opsiynau D1, D2 a D4 yn perfformio'n well yn gyffredinol o bersbectif amgylcheddol oherwydd y ffaith y byddai canolbwyntio datblygiad mewn aneddiadau allweddol yn cwrdd ag amcanion amgylcheddol o ran effeithlonrwydd ynni ac adnoddau, defnydd o dir a ddefnyddiwyd yn flaenorol, a hwyluso llai o angen teithio. Fodd bynnag, er bod yr opsiynau hyn o gymorth o ran mynd i'r afael ag amcanion cymdeithasol ac economaidd drwy ganolbwyntio cyfleusterau cymunedol, iechyd ac addysg mewn lleoliadau hygyrch lle y mae fwyaf eu hangen, yn ogystal ag annog arallgyfeirio economaidd mewn lleoliadau strategol, maent yn diystyru anghenion y boblogaeth ehangach mewn ardaloedd gwledig.

Ar y llaw arall, mae Opsiwn D3a yn rhoi sylw i ofynion y boblogaeth ehangach ac yn perfformio'n dda yn erbyn yr amcanion economaidd-gymdeithasol. Fodd bynnag, drwy gyfeirio datblygiad i ffwrdd oddi wrth aneddiadau allweddol, mae'r opsiwn hwn

yn debygol o gael effeithiau negyddol o ran yr amgylchedd drwy effeithio'n niweidiol ar y dirwedd, bioamrywiaeth ac ansawdd aer.

Yn gyffredinol, mae'r gwerthusiad wedi dangos mai Opsiwn D3 yw'r opsiwn mwyaf cynaliadwy, gan sgorio orau yn erbyn y rhan fwyaf o'r amcanion cynaliadwyedd. Mae dosbarthu datblygiad yn gymesur drwy holl ardal y Cynllun yn rhoi sylw i anghenion economaidd-gymdeithasol y boblogaeth drefol a gwledig, tra ar yr un pryd yn lleihau'r effaith bosibl ar yr amgylchedd oherwydd natur wasgaredig y datblygu.

Dylid cofio, fodd bynnag, bod pob un o'r opsiynau â'r potensial i gael effeithiau cadarnhaol a negyddol, er bod maint yr effeithiau hyn yn dibynnu llawer ar weithredu'r opsiwn a'r mesurau a gymerir o ran lliniaru.